

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ
31 Αυγούστου έως
16 Σεπτεμβρίου 2018

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ:
ΑΘΗΝΑ 2018 - ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΜΕΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΗΜΕΡΕΣ & ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ:
Δευτέρα έως Πέμπτη: 18:00-22:30
Παρασκευή & Σάββατο: 18:00-23:00
Κυριακή: 10:30-15:00 & 18:00-22:30

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΠΛΑΣΤΑΡΑΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΥΧΑΛΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	ΝΕΣΤΟΡΑΣ ΠΟΥΛΑΚΟΣ
ΑΝ. ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ
ΤΑΜΙΑΣ	ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΤΣΙΚΕΑΣ
ΜΕΛΗ	ΛΟΥΚΑΣ ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ
	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΑΣ
	ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΟΛΔΑΤΟΣ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ
ΜΕΛΗ	ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΥΜΠΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	ΜΑΙΡΗ ΠΙΖΓΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΚΙΩΡΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΩΝΣΤΟΥΛΙΑΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ – ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΟΛΔΑΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΚΟΝΑΣ	ΝΙΚΟΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΧΟΥ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΤΑΛΟΣ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

Σύνδεσμος Εκδοτών Βιβλίου

Χαριλάου Τρικούπη 54, 106 80 Αθήνα

Τηλ.: 210 3303942, 210 3302523 • Fax: 210 3302523

E-mail: books@sekb.gr • www.sekb.gr

Καλλιτεχνική επιμέλεια καταλόγου

Angelakis Digital - Παπουτσάκη-Ράπητη Ρόζα

2103800239, pdigital@angelakis.gr

www.angelakisdigital.gr

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

Δήμος 2014
Πρωτεύουσα
Αθήνας

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ: ΑΘΗΝΑ 2018 - ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΔΗΜΟΣ
ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

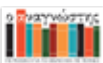
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους συνέβαλαν στην καλύτερη διοργάνωση και προβολή του 47ου Φεστιβάλ Βιβλίου 2018 και ιδιαίτερα ως εξής:

- Την Α.Ε. τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, κύριο Προκόπιο Παυλόπουλο
- Τον Οργανισμό Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων (Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α.)
- Τον Πρόεδρο του Ζαππείου Μεγάρου – Επιτροπής Ολυμπίων και Κληροδοτημάτων, κύριο Γεώργιο Χρήστου
- Τη Διοργάνωση «Αθήνα 2018 – Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου»
- Την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, κυρία Λυδία Κονιόρδου
- Τον Δήμαρχο της Αθήνας, κύριο Γεώργιο Καμίνη
- Τον Πρόεδρο του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, κύριο Κωνσταντίνο Τσουκαλά
- Τον Πρόεδρο του Δ.Σ. της ΕΡΤ, κύριο Χρήστο Λεοντή
- Τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή του Εθνικού Θεάτρου, κύριο Στάθη Λιβαθινό
- Τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, κύριο Γιάννη Αναστασάκη
- Την Καλλιτεχνική Διευθύντρια, Μαριάννα Κάλμπαρη και τον Αντιπρόεδρο του Θεάτρου Τέχνης «Καρόλου Κουν», κύριο Κωστή Καπελώνη
- Το Αθηναϊκό Καλλιτεχνικό Δίκτυο
- Τον κύριο Γιάννη Μετζκώφ για την ευγενική προσφορά του έργου του, που κοσμεί την αφίσα του Φεστιβάλ και το εξώφυλλο του καταλόγου
- Τη βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων για την παραχώρηση του έργου για φωτογράφιση
- Το Bookia και τον κύριο Παναγιώτη Σιδηρόπουλο για την πολύτιμη βοήθειά του στην προβολή του 47ου Φεστιβάλ Βιβλίου 2018
- Τους χορηγούς επικοινωνίας: ΕΡΤ, Ρ/Σ 105,5 Στο Κόκκινο, Αθήνα 98,4, AlfaVita, Μηχανή του Χρόνου, Athens Voice, clickatlife.gr, culturenow.gr, debop.gr, δίσση 101,3, e-radio, e-daily, e-agenda, Literature.gr, vakxikon.gr, Allaboutfestivals.gr, ο αναγνώστης, Bookia, diastixo.gr, Θεματοφύλακες λόγω Τεχνών, Meteo.gr, Amagi
- Τον Μουσικό Οίκο «Σπύρος Νάκας» για την ευγενική χορηγία
- Βεβαίως, ευχαριστίες εκφράζονται στον κ. Στέλιο Μάινα για την πολύτιμη συμβολή του στο διαφημιστικό σποτ, το οποίο πλαισιώθηκε με τη φωνή του και τη Νάγια Οικονομοπούλου για την πολύτιμη συνεισφορά της στην οργάνωση και επιμέλεια μέρους των θεατρικών εκδηλώσεων

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου Εκδοτών Βιβλίου

Χαιρετισμός του Προέδρου του Συνδέσμου Εκδοτών Βιβλίου (Σ.ΕΚ.Β.)

Φίλες και Φίλοι,

Είμαστε πάλι μαζί, στο 47ο Φεστιβάλ Βιβλίου, βέβαιοι ότι πλέον αυτό αποτελεί βασικό κορμό και συλλοβάτη στον χώρο του πολιτισμού. Η βεβαιότητα αυτή επαληθεύεται από την αθρόα συμμετοχή σας τα προηγούμενα χρόνια, αλλά και τον καταλυτικό ρόλο που διαδραματίζει το Φεστιβάλ στη διαμόρφωση του πολιτιστικού χάρτη της πόλης.

Φέτος έχουμε την ευτυχή συγκυρία η Αθήνα να έχει διακριθεί από την ΟΥΝΕΣΚΟ, ως Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου 2018. Αυτό αποτελεί τιμή για όλους όσοι υπηρετούμε το βιβλίο, αλλά και για όσους μας υπηρετεί, είτε είμαστε επαγγελματίες του χώρου είτε αναγνώστες. Τιμή, λοιπόν, αλλά και ευθύνη να ανταποκριθούμε και να φανούμε αντάξιοι της πνευματικής αποστολής που μας ανατέθηκε για την προώθηση και την ανάδειξη του βιβλίου ως παράγοντα εξανθρωπισμού, να γίνουμε, δηλαδή, μέσω του βιβλίου καλύτεροι άνθρωποι και πολίτες.

Όπως κάθε χρόνο, δεν είμαστε μόνοι μας. Έχουμε τη συμπαράσταση του Δήμου Αθηναίων, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, του Οργανισμού Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας του Δήμου Αθηναίων, του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, του Ζαππείου Μεγάρου, της ΕΡΤ, του Εθνικού Θεάτρου, του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, του Θεάτρου Τέχνης «Καρόλου Κουν» και του Αθηναϊκού Καλλιτεχνικού Δικτύου. Φέτος, ειδικά, το Φεστιβάλ πραγματοποιείται στο πλαίσιο της διοργάνωσης «Αθήνα 2018 – Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου».

Στόχος και ζητούμενο είναι να περάσουμε το μήνυμα ότι η σύμπραξη είναι το κλειδί για να ευοδωθούν προσπάθειες και να επιτευχθούν στόχοι. Στο πλαίσιο αυτό, είμαστε ανοιχτοί σε ευρύτερες συνεργασίες και προτάσεις, όχι μόνο σε επίπεδο οργανισμών, φορέων και κοινωνικών οργανώσεων, αλλά και σε προσωπικό επίπεδο. Το Φεστιβάλ είναι μια ανοιχτή πρόσκληση συμμετοχής για όλους.

Το φετινό αφιέρωμα είναι «Μελοποιημένη Ποίηση». Θα μας δοθεί η ευκαιρία να γνωρίσουμε και να θυμηθούμε μεγάλους Ποιητές και Μουσικοσυνθέτες, που, μέσω της συνεργασίας, μεγαλούργησαν στον χώρο της μελοποιημένης ποίησης και του τραγουδιού. Εκτός από τις κεντρικές εκδηλώσεις, στο πλαίσιο του αφιερώματος, θα υπάρχει πληθώρα και άλλων μουσικών και θεατρικών εκδηλώσεων, παρουσιάσεις βιβλίων και πολλά δρώμενα.

Σας καλούμε όλους σε αυτή τη μεγάλη γιορτή, που θέλουμε να βρει την απήχηση και την ανταπόκριση που της αρμόζει, ώστε να μας δοθεί η ευκαιρία να γνωριστούμε και να χαρούμε τη συνύπαρξη σε αυτόν τον υπέροχο ιστορικό και πνευματικό χώρο.

Γρηγόρης Πλαστάρας
Πρόεδρος του Συνδέσμου Εκδοτών Βιβλίου (Σ.ΕΚ.Β.)

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Χαιρετισμός Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού

Το Φεστιβάλ Βιβλίου αποτελεί μια γιορτή της ανάγνωσης και των βιβλίων, ένα σημείο αναφοράς για το αναγνωστικό κοινό ήδη από τα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης, ένα πολιτιστικό ραντεβού του φθινοπώρου ανάμεσα στους συγγραφείς, τους εκδότες και το αναγνωστικό κοινό.

Η φετινή 47η διοργάνωση, είναι αφιερωμένη στην Αθήνα ως παγκόσμια πρωτεύουσα του βιβλίου. Ταυτόχρονα μέσα από μια σειρά παράλληλων εκδηλώσεων αναδεικνύεται ένα ακόμη καίριο θέμα, αυτό τις μελοποιημένες ποίησης. Φέρνοντας μας καθημερινά σε επαφή με τα έργα των μεγάλων μας ποιητών ακριβώς χάρη στους μεγάλους μας συνθέτες. Αυτή η «τραγουδιστή» μας παιδεία είναι ένα φαινόμενο μοναδικό στον κόσμο, ένα ζωτικό κομμάτι της δημιουργικής μας υπόστασης. Ένα διαχρονικό φαινόμενο που ξεκινά από τα ομηρικά έπη και τους μεγάλους δραματικούς και λυρικούς ποιητές, περνά από την κρητική λογοτεχνία και τον Ερωτόκριτο και φτάνει μέχρι το σήμερα. Πρωτοβουλίες όπως αυτή στο φετινό Φεστιβάλ μας βοηθά να καταλάβουμε την πραγματική σημασία αυτής της τόσο πλούσιας κληρονομιάς.

Δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε πως εξωστρεφείς πρωτοβουλίες όπως το Φεστιβάλ κράτησαν ζωντανό τον χώρο του βιβλίου στα δύσκολα χρόνια της κρίσης. Το Υπουργείο Πολιτισμού μεριμνά ώστε μέσα από μια σειρά συντονισμένων πρωτοβουλιών ο χώρος του βιβλίου να επανέλθει σε κατάσταση ομαλότητας ενδυναμώνοντας με τον τρόπο αυτό τις δημιουργικές δυνάμεις της χώρας.

Πρόσφατα προχωρήσαμε στην εκ νέου θέσπιση καθεστώτος Ενιαίας Τιμής Βιβλίου για όλα τα είδη ικανοποιώντας έτσι ένα αίτημα σύσσωμου σχεδόν του χώρου του βιβλίου. Έχει δρομολογηθεί η δημιουργία νέου φορέα με αποκλειστική αρμοδιότητα για το βιβλίο, ενώ πρόσφατα ενεργοποιήθηκε το μνημόνιο που υπογράψαμε για μετάφραση και έκδοση έργων μεταξύ Ελλάδας και Ρωσίας. Ταυτόχρονα επανενεργοποιήθηκε το Πρόγραμμα «Φράσις» για την ενίσχυση της μετάφρασης έργων προς όλες τις γλώσσες. Τέλος σε σχέση με τα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας ξεκίνησαν οι νέες επιτροπές με στόχο να καλυφθεί το κενό που υπήρξε στη βράβευση των βιβλίων ενώ προστέθηκαν και νέες κατηγορίες βραβείων.

Θέτοντας το 47ο Φεστιβάλ Βιβλίου υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, εύχομαι καλή επιτυχία στους διοργανωτές του.

Λυδία Κονιόρδου

Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού

Χαιρετισμός του Δημάρχου Αθηναίων

Το Φεστιβάλ Βιβλίου στην Αθήνα έχει αγαπηθεί από γενιές και γενιές. Το φετινό 47ο Φεστιβάλ Βιβλίου όμως δεν είναι ένας ακόμη κρίκος στην αλυσίδα. Είναι η ξεχωριστή χρονιά που το φεστιβάλ συμπύκνει με τη διοργάνωση Αθήνα 2018 Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου του δήμου Αθηναίων. Είναι η χρονιά που η Αθήνα τιμήθηκε από την UNESCO με τη διεθνή αυτή διάκριση κατόπιν πρότασης που υπέβαλε ο δήμος Αθηναίων. Είναι μια ακόμα ευκαιρία να αναδειχθεί η πολιτιστική μας κληρονομιά και συνάμα η σύγχρονη πρωτοποριακή δημιουργία, η πνευματική δημιουργία με τις ανησυχίες και τις αναζητήσεις της και να εδραιωθεί η Αθήνα στον παγκόσμιο πολιτιστικό χάρτη. Ήταν και είναι επίσης μια ευκαιρία να έρθουμε σ' επαφή με δεκάδες φορείς και ομάδες της πόλης, να καλλιεργήσουμε περαιτέρω συνεργασίες, όπως αυτή με το 47ο Φεστιβάλ Βιβλίου, να δημιουργήσουμε και να διευρύνουμε δίκτυα, να μάθουμε ο ένας από τον άλλον. Κυρίως είναι ευκαιρία να αλλάξουν στερεότυπες αντιλήψεις σχετικά με το βιβλίο και την ανάγνωση. Να συνδεθεί το βιβλίο με άλλες τέχνες, να γίνει θέατρο, χορός, μουσική, εικαστική δημιουργία, περίπατος, ανακάλυψη, περιπέτεια. Τα κείμενα είναι αναφορά και πηγή έμπνευσης, ακόμα και χωρίς να το συνειδητοποιούμε. Το κείμενο, όμως, και η γραφή μπορεί να προσλαμβάνουν περισσότερες μορφές και να καλύπτουν ευρύτερο φάσμα από αυτό που γνωρίζουμε ως παραδοσιακό βιβλίο. Ας ξεδιπλωθεί λοιπόν αυτή τη χρονιά το βιβλίο σε όλες τις μορφές και τις εκδοχές του, αλλά πάντα με έμφαση στο κείμενο. Να φτάσει στον κόσμο σε κάθε γωνιά της πόλης. Να είναι, το βιβλίο κι η ανάγνωση, γιορτή, αλλά και μέρος της καθημερινότητας των κατοίκων της Αθήνας. Αυτό θα είναι για εμάς μια σημαντική κληρονομιά και όφελος από αυτή τη χρονιά.

Φέτος, η Αθήνα 2018 Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου συμμετέχει στο 47ο Φεστιβάλ Βιβλίου, αναδεικνύοντας όχι μόνο τη διοργάνωση, αλλά και τους φορείς που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, οι οποίοι θα έχουν παρουσία και δράση. Γιατί το πρόγραμμα είναι καρπός συνεργασίας και ομαδικής δουλειάς. Γιατί τον δρόμο τον φτιάχνεις περπατώντας - και δεν χρειάζεται να περπατάς μόνος.

Εύχομαι να έχουμε ένα καλό φεστιβάλ!

Γιώργος Καμίνης
Δήμαρχος Αθηναίων

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Χαιρετισμός Διοργάνωσης «Αθήνα 2018 - Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου»

Η «Αθήνα 2018 Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου», μια πολύ σημαντική, διεθνή διακρίση που κέρδισε ο δήμος Αθηναίων από την UNESCO, γιορτάζει την ανάγνωση και το βιβλίο για μια ολόκληρη χρονιά, προωθεί τη δημιουργικότητα, αναδεικνύει τις συνάψεις του βιβλίου με τις τέχνες και τις συγγένειες διαφορετικών κατηγοριών αφήγησης και υποστηρίζει την πρόσβαση στη γνώση.

Με το σύνθημα «Αθήνα 2018 Βιβλία παντού!» η πόλη γίνεται από τον περασμένο Απρίλιο μια μεγάλη σκηνή και φιλοξενεί μια πληθώρα εκδηλώσεων, διαλέξεις και στρογγυλά τραπέζια, κινηματογραφικές προβολές, ξένους συγγραφείς, εικαστικές εκθέσεις και συναυλίες, αφιερώματα σε μείζονα ζητήματα που αφορούν τους θεσμούς και τους ανθρώπους του βιβλίου, ενώ παράλληλα συνεργάζεται με φεστιβάλ, ξενόγλωσσα ιστιτούτα και πρεσβείες.

Στο επίκεντρο βρίσκεται το ελληνικό βιβλίο, συγγραφείς, αναγνώστες, μελετητές και εκδότες, αλλά και η πόλη της Αθήνας που στάθηκε πηγή έμπνευσης, σκηνικό και σημείο αναφοράς δημιουργών της μυθοπλασίας, της επιστήμης, της φιλοσοφίας, των τεχνών. Η μεγάλη γιορτή του βιβλίου απευθύνεται σε όλους τους κατοίκους αλλά και τους πολυάριθμους επισκέπτες της πόλης, ενώ η Αθήνα ενισχύει τη θέση στον παγκόσμιο πολιτιστικό χάρτη, κεφαλοποιώντας αυτόν τον μοναδικό συνδυασμό αρχαίας ελληνικής κληρονομιάς και σύγχρονης, δημιουργικής δυναμικής.

Μια διοργάνωση που αγκαλιάζει το βιβλίο και τις Αφηγήσεις δεν θα μπορούσε παρά να συνεργάζεται στενά με το Φεστιβάλ Βιβλίου, που στη μακρόχρονη πορεία του έχει αποδείξει ότι αποτελεί έναν καταξιωμένο θεσμό της πρωτεύουσας.

Κοινή επιδίωξη αποτελεί να φέρουμε το βιβλίο σε κάθε γειτονιά, σε κατοίκους και επισκέπτες κάθε ηλικίας και καταγωγής, σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, να το συνδέσουμε με χαρά, τέχνη και δημιουργία. Να συμβάλλουμε, ώστε ο κόσμος να το αγαπήσει και να το εντάξει στη ζωή του. Να δημιουργήσουμε νέους και να εμπνεύσουμε παλιούς αναγνώστες.

Μαζί με τους διοργανωτές και με τους δημιουργούς του 47ου Φεστιβάλ Βιβλίου έχουμε σίγουρα περισσότερες πιθανότητες να πετύχουμε τους κοινούς μας στόχους.

** Το πρόγραμμα της διοργάνωσης 'Αθήνα 2018 Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου' υλοποιείται χάρη στη στήριξη και των δωρητών: Μέγας δωρητής είναι το Ίδρυμά Σταύρος Νιάρχος. Χρυσόι δωρητές είναι το Ίδρυμα Ι. Λάτση και η εταιρία Core A.E. Δωρητές είναι το Ίδρυμα Ωνάση, το Κοινωνικό και Πολιτιστικό Έργο (ΚΙΚΠΕ), το Ίδρυμα Α. Κ. Λασκαρίδη και ο Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Έργων Λόγου (ΟΣΔΕΛ). Πολύτιμοι υποστηρικτές είναι η Aegean Airlines, ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών και η εταιρία Σταθερές Συγκοινωνίες (ΣΤΑΣΥ).*

Εριφύλη Μαρωνίτη
Συντονίστρια Προγράμματος

Γιάννης Τροχόπουλος
Συντονιστής Διοργάνωσης

Χαιρετισμός του Προέδρου του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού

Το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού χαιρετίζει το Φεστιβάλ Βιβλίου στο Ζάππειο, που διοργανώνεται από τον Σύνδεσμο Εκδοτών Βιβλίου για 47η φορά, προωθώντας την αγάπη για το βιβλίο και τον πολιτισμό γενικότερα.

Το ελληνικό βιβλίο αποτελεί όχι μόνο απαραίτητο εφόδιο για την καλλιέργεια κάθε Ελληνίδας και Έλληνα, αλλά και κορυφαίο εκπρόσωπο του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό.

Η προβολή του αποτελεί απαραίτητο συστατικό της δράσης των Παραρτημάτων σε άλλες χώρες του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, της συμμετοχής σε διεθνείς εκθέσεις βιβλίου – σε Φραγκφούρτη, Μπολόνια, Παρίσι, Πεκίνο, Μόσχα, Κίεβο και Κάιρο – και της διοργάνωσης της Διεθνούς Έκθεσης Βιβλίου στη Θεσσαλονίκη.

Το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού χαιρετίζει το 47ο Φεστιβάλ Βιβλίου, που διοργανώνει ο Σύνδεσμος Εκδοτών Βιβλίου από 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018, σε συνεργασία με την ΕΡΤ, το Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, το Θέατρο Τέχνης «Καρόλου Κουν» και το Αθηναϊκό Καλλιτεχνικό Δίκτυο, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, του Δήμου Αθηναίων και του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, καθώς και με την υποστήριξη του Οργανισμού Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας του Δήμου Αθηναίων.

Κωνσταντίνος Τσουκαλάς
Πρόεδρος
Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Χαιρετισμός Προέδρου Ζαππείου

Είμαι ιδιαίτερα χαρούμενος και συγκινημένος που χαιρετίζω και φέτος το απολύτως επιτυχημένο φεστιβάλ Βιβλίου που διοργανώνει κάθε φθινόπωρο ο Σύνδεσμος Εκδοτών Βιβλίου. Κι αυτό γιατί το θέμα είναι η μελοποιημένη ποίηση. Με την ιδιότητα του Προέδρου του Ζαππείου, εύχομαι αυτός ο θεσμός να μακροημερεύσει και να γιορτάσουμε εδώ και τα 50 χρόνια του. Με την ιδιότητα του ποιητή, του βραβευμένου από τον ΣΕΚΒ για την έκδοση του δίτομου έργου μου, έχω τώρα την ευτυχία να βλέπω την πνευματική μου προσφορά μελοποιημένη από τον βραβευμένο Ελληνογάλλο συνθέτη Zorzes Katris και να απολαμβάνω το νέο συμφωνικό και χορωδιακό του έργο «Ραψωδία το στολίδι».

Εκδηλώσεις σαν αυτή πλουτίζουν την περιρρέουσα πνευματική ατμόσφαιρα της μεταβατικής εποχής μας και δίνουν τη δυνατότητα σε νέους συγγραφείς και καλλιτέχνες να εκφραστούν με καινοτόμο, πρωτοποριακό κι ανανεωτικό για τα πολιτισμικά μας πράγματα τρόπο.

Ο Σύνδεσμος Εκδοτών Βιβλίου με τη συνολική του προσφορά και με την ηρωική του προσπάθεια να τονώσει τον χώρο της γραπτής και καλλιτεχνικής έκφρασης προσφέρει σε αυτόν τον συμβολικό χώρο του Ζαππείου αλλά και μέσα από την τηλεοπτική εκπομπή της ΕΡΤ2 για «ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ» μεγάλες υπηρεσίες σε δύσκολους καιρούς. Κι αυτή του η συμβολή πρέπει να επισημανθεί τόσο από τους συγχρόνους μας όσο κι από τους ιστορικούς που θα μελετήσουν τα τελευταία 47 χρόνια συνεχούς παρουσίας κι ανιδιοτελούς στήριξης από τον ΣΕΚΒ των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών δυναμειών του τόπου.

Το Ζάππειο απέναντι από τις Στήλες του Ολυμπίου Διός, δίπλα στη Βουλή των Ελλήνων και κάτω από τη λαμπρή σκιά του ιερού Βράχου της Ακρόπολης λειτουργεί σαν πόλος έλξης περιηγητών κι επισκεπτών που θέλουν να γνωρίσουν από κοντά και να αφουγκραστούν τον παλμό της πνευματικής ζωής στη σημερινή Ελλάδα.

Η αισιοδοξία και η παραγωγικότητα είναι χαρακτηριστικό στοιχείο όλων των δημιουργών ανεξαρτήτως ηλικίας, εποχής, υλικών πόρων κι αντικειμενικών δυσχερειών, φτάνει να τους παρέχεται η δυνατότητα, ο χώρος κι ο χρόνος, ικανή κι αναγκαία συνθήκη για να επικοινωνήσουν με το πλατύ κοινό και να παρουσιάσουν τη δουλειά τους. Αυτή είναι και η μόνη μας έγνοια σε αυτό το φεστιβάλ βιβλίου που είναι τόσο πλούσιο σε εκδηλώσεις, συζητήσεις, ανταλλαγή απόψεων και ζυμώσεις, που είναι από μόνο του ένα αξιοσημείωτο γεγονός πανελληνίας ακτινοβολίας, τουλάχιστον...

Χαιρετίζω λοιπόν την έναρξη του 47ου Φεστιβάλ Βιβλίου και θα παρακολουθήσω, θα στηρίξω και θα απολαύσω όλες του τις εκδηλώσεις με συνδημιουργική πνευματική και ψυχαγωγική διάθεση.

Γιώργος Χρήστου

Πρόεδρος Ζαππείου-ποιητής

Χαιρετισμός του Προέδρου του Δ.Σ. ΕΡΤ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, η ΕΡΤ στηρίζει με ιδιαίτερη χαρά έναν σημαντικό πολιτιστικό θεσμό, το «47ο Φεστιβάλ Βιβλίου», που πραγματοποιείται στον κήπο του Ζαπείου και αποτελεί την κορυφαία διοργάνωση για το αναγνωστικό κοινό, τους συγγραφείς και τους εκδοτικούς οίκους.

Η παρουσία της ΕΡΤ στο καθιερωμένο, πλέον, ραντεβού με το βιβλίο έχει ιδιαίτερη σημασία, ειδικά αυτή τη χρονιά που η πόλη μας, η Αθήνα τιμά και γιορτάζει το βιβλίο ως η Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου 2018.

Η δημόσια ραδιοτηλεόραση, εξάλλου, είναι εκείνος ο φορέας που διαχρονικά στηρίζει το βιβλίο ως μέσο ελεύθερης έκφρασης και κυκλοφορίας των ιδεών. Μάλιστα, η φετινή θεματική ενότητα του Φεστιβάλ, «Μελοποιημένη ποίηση», είναι ένας ακόμη σημαντικός λόγος που η ΕΡΤ είναι παρούσα στη διοργάνωση, καθώς αποτελεί πυλώνα των εκπομπών της. Μέσα από το πλούσιο αρχείο της, τις ιστορικές εκπομπές και τα σύγχρονα αφιερώματά της, η ΕΡΤ «ταξιδεύει» σε κάθε γωνιά της Ελλάδας, τους μεγάλους ποιητές και τους συνθέτες που τους μελοποίησαν.

Μέσα από το περίπτερο της ΕΡΤ στους χώρους του Φεστιβάλ όσο και από τη συμμετοχή της στις παράλληλες εκδηλώσεις, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να διαπιστώσουν αυτή την τόσο σημαντική σχέση που έχει αναπτυχθεί μεταξύ του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού φορέα και της ποίησης, αλλά και του βιβλίου γενικότερα.

Τα βιβλία είναι η καθημερινή μας σχέση μ' έναν κόσμο γεμάτο ιδέες, συναισθήματα και γνώση και εμείς στην ΕΡΤ πιστεύουμε ακράδαντα και στηρίζουμε τον πολιτισμό που παράγουν.

Καλή επιτυχία!

Χρ. Λεοντής
Πρόεδρος Δ. Σ. ΕΡΤ Α. Ε.

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Χαιρετισμός Καλλιτεχνικού Διευθυντή Εθνικού Θεάτρου

Υπάρχει μια γοητευτική και άρρηκτη σχέση μεταξύ θεάτρου και βιβλίου. Επίσης, η γέννηση του θεάτρου συνδέεται με την ποίηση σε μία σχέση άτρωτη στον χρόνο. Θέατρο και ποίηση ρίχνουν γέφυρες με τις ψυχές των ανθρώπων και το βιβλίο είναι το όχημά τους.

Το Εθνικό Θέατρο πιστεύοντας στην ανάγκη συνεργασίας των φορέων συμμετέχει για ακόμη μία χρονιά στο παράλληλο πρόγραμμα του Φεστιβάλ Βιβλίου με μία δράση ειδικά σχεδιασμένη για αυτή τη σημαντική πρωτοβουλία του Συνδέσμου Εκδοτών Βιβλίου που φέτος στρέφει το βλέμμα της στη Μελοποιημένη Ποίηση.

Παράλληλα, είναι παρών και με το δικό του περίπτερο προσκαλώντας το κοινό στον κόσμο του θεάτρου με κάθε ευκαιρία.

Σε τέτοιες προσπάθειες το Εθνικό Θέατρο,
αλλά και εγώ προσωπικά,
θα είμαστε πάντα
αρωγοί.

Στάθης Λιβαθινός

Καλλιτεχνικός Διευθυντής Εθνικού Θεάτρου

Χαιρετισμός Καλλιτεχνικού Διευθυντή Κ.Θ.Β.Ε.

Το Κ.Θ.Β.Ε. συμμετέχει στο 47ο Φεστιβάλ Βιβλίου στο Ζάππειο και δίνει και φέτος το «παρών» σ' έναν από τους πιο σημαντικούς θεσμούς της χώρας.

Είναι μεγάλη μας χαρά που συνεργαζόμαστε στο αφιέρωμα στη Λούλα και στον Μανόλη Αναγνωστάκη, δύο σπουδαίες προσωπικότητες της τέχνης και των γραμμάτων που γεννήθηκαν στη Θεσσαλονίκη.

Χαιρετίζω την 47η διοργάνωσή σας!

Να είμαστε καλά και να συναντιόμαστε με τόσο ωραίες αφορμές.

Με εκτίμηση,

Γιάννης Αναστασάκης

Καλλιτεχνικός Διευθυντής Κ.Θ.Β.Ε.

Χαιρετισμός Αντιπροέδρου Θεάτρου Τέχνης

Το Θέατρο Τέχνης ανταποκρίθηκε με ιδιαίτερη χαρά στην πρόσκληση, να συμμετάσχει για δεύτερη χρονιά, στην Έκθεση του Βιβλίου.

Η ιδέα να τιμήσουμε φέτος τον μεγάλο ποιητή Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα, που το Θέατρο Τέχνης πρώτο παρουσίασε στην Ελλάδα, μας δίνει την ευκαιρία να θυμηθούμε μορφές του νεώτερου πολιτισμού μας, που συνεργάστηκαν για να δημιουργήσουν τις πρώτες παραστάσεις του Λόρκα στη χώρα μας.

Στα δύο πρώτα έργα, *Ματωμένος Γάμος* (1948 και 1955) και *Ο Περλιμπλίν και η Μπελίσα* (1959), συνεργάτες του Καρόλου Κουν ήταν ο Νίκος Γκάτσος, στη μετάφραση, ο Μάνος Χατζιδάκις, στη μουσική και ο Γιάννης Τσαρούχης κι ο Γιώργος Βακαλό, στα σκηνικά. Μεγάλες μορφές της ελληνικής Τέχνης του 20ού αιώνα.

Η αναφορά στους σημαντικούς αυτούς εργάτες της Τέχνης στη χώρα μας, μας δίνει εμβληματικά παραδείγματα προσήλωσης στον μεγάλο σκοπό, που ήταν τότε, μετά την κατοχή, ο αγώνας για την προκοπή ενός λαού, που προσπαθούσε να ξαναστηθεί στα πόδια του.

Έτσι ακριβώς όπως και τώρα, που προσπαθούμε να δούμε και να χαράξουμε τον καινούργιο δρόμο μετά την καταστροφή.

Κωστής Καπελώνης

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

αλφαβητικός κατάλογος εκθετών

ANGELUS NOVUS	80	ΒΕΡΕΤΤΑΣ	72
ANUBIS	24	ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΣ	98
BELL / SILK	15	ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ	125-127
DHARMA	70	ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	19
EUROBOOKS	63	ΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΑΡΜΟΣ-ΟΠΕΡΑ-ΚΟΥΚΚΙΔΑ	129
GUTENBERG - ΤΥΠΩΘΗΤΩ	6	ΔΙΑΠΛΟΥΣ	102
HISTORICAL QUEST	17	ΔΙΟΝ / ΒΙΒΛΙΑ ΨΑΡΑΣ	93
JEMMA PRESS	95	ΔΙΟΠΤΡΑ	130-132-134-136
KEY BOOKS	51	ΕΚΚΡΕΜΕΣ	123
LIBRERIA ESPAÑOLA - ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ	158	ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ	88-90
MVPUBLICATIONS	51	ΕΛΛΗΝΟΕΚΔΟΤΙΚΗ	77-79
PRINTA ΡΟΕΣ	125-127	ΕΝΑΛΙΟΣ - ΩΚΕΑΝΟΣ	8-10
SUSAETA ΕΚΔΟΤΙΚΗ	39	ΕΝΑΣΤΡΟΝ	142
THE LAW OF SUCCESS PUBLISHING	131	ΕΥΡΑΣΙΑ	123
VINTAGE TRIP	133	ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Σ. Ι.	57-59
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ	118	ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ-ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ	49
ΑΓΡΑ	11-13	ΗΛΕΚΤΡΟΝ	154
ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ	88-90	ΗΡΙΔΑΝΟΣ	28-30
ΑΙΟΛΟΣ	152	ΘΕΜΕΛΙΟ	128
ΑΚΜΗ - ΚΕΝΤΙΚΕΛΕΝΗ	138-140	ΙΑΜΒΛΙΧΟΣ	46
ΑΛΔΕ / ΛΥΧΝΑΡΙ	54	ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ	98
ΑΛΦΕΙΟΣ - ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ	75	ΙΚΑΡΟΣ	125-127
ΑΝΕΛΙΞΗ - 3D PUZZLES	168-170	Ι. ΣΙΔΕΡΗΣ	107
ΑΝΕΜΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ	82	ΙΣΝΑΦΙ	83
ΑΡΣΕΝΙΔΗΣ	9	ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ	65
ΑΡΧΕΤΥΠΟ	105	ΚΑΪΣΣΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΦΑΝΤΑΣΙΑ	103
ΑΡΧΥΤΑΣ	154	ΚΑΚΤΟΣ	124-126
ΑΣΙΝΗ	83	ΚΑΛΕΙΔΟΣΚΟΠΙΟ	78
ΒΑΚΧΙΚΟΝ - ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ	53	ΚΑΛΕΝΤΗΣ	55
ΒΑΣΔΕΚΗΣ - ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΗ	100	ΚΑΠΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ	121

ΚΑΡΑΚΩΤΣΟΓΛΟΥ	8-10
ΚΑΣΤΑΛΙΑ	50-52
ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ	64-66
ΚΑΤΟΠΤΡΟ	67-69
ΚΕΔΡΟΣ	42-44
ΚΙΧΛΗ	5
ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ	35-37
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ	81
ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ	97
ΛΙΒΑΝΗΣ	32-34
ΜΑΚΡΗ	26
ΜΑΜΟΥΘ ΣΟΜΙΧ	3
ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ	156
ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ	68
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ	29-31-33
ΜΕΤΡΟΝΟΜΟΣ	144
ΜΙΝΩΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ	26-28
ΜΠΙΛΙΕΤΟ-ΟΚΤΑΣΕΛΙΔΟ	41
ΜΩΡΑΪΤΗΣ	88-90
ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ	146
ΝΕΦΕΛΗ	88-90
ΝΗΣΟΣ	80
ΝΙΚΑΣ / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ	99-101
ΟΔΟΣ ΠΑΝΟΣ	71
ΟΚΤΩ	166
ΟΞΥ / ΦΟΥΡΦΟΥΡΙ-FLORAL	148-150
ΟΣΕΛΟΤΟΣ	56-58
Ο ΣΩΤΗΡ	21
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ - Ι.Τ.Ε.	111
ΠΑΝΟΠΤΙΚΟΝ	125-127

ΠΑΤΑΚΗΣ	113-115-117-119
ΠΕΛΑΣΓΟΣ	120-122
ΠΗΓΗ - iWrite - ΔΑΙΔΑΛΕΟΣ	160-162
ΠΛΕΘΡΟΝ	23
ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΘΗΝΩΝ «ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΦΩΣ»	7
ΠΝΟΗ	146
ΠΟΛΙΣ	25-27
ΠΟΤΑΜΟΣ	166
ΠΡΟΠΟΜΠΟΣ	22
ΣΑΪΤΗΣ	60-62
ΣΑΤΥΑ ΣΑΪ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ	61
ΣΜΙΛΗ	73
ΣΤΕΡΕΩΜΑ / ΣΙΟΛΑ-ΑΛΕΞΙΟΥ	109
ΣΤΗΝ ΚΡΗΝΗ	40
ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ	41
ΤΑΞΙΔΕΥΤΗΣ	48
ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΣ	20
ΤΖΙΑΜΠΙΡΗΣ-ΠΥΡΑΜΙΔΑ	96
ΤΟ ΔΟΝΤΙ	97
ΤΟΠΟΣ - ΜΟΤΙΒΟ	92-94
ΤΡΑΥΛΟΣ	74-76
ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ - ΛΕΜΒΟΣ	53
ΦΙΛΙΠΠΟΤΗΣ-ΖΗΤΡΟΣ-ΔΙΑΠΛΑΣΗ	164
ΧΑΡΑΜΑΔΑ	5
ΧΑΡΤΙΝΗ ΠΟΛΗ / ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΟΡΑΜΑ-ΝΑΚΑΣ	
ROAD CARTOGRAPHY	12-14
ΧΑΤΖΗΛΑΚΟΣ	50-52
ΨΥΧΑΛΟΣ-ΣΕΛΙΝΙ-ΜΙΚΡΗ ΣΕΛΗΝΗ	16-18
ΨΥΧΟΓΙΟΣ	85-87-89-91
ΩΚΕΑΝΙΔΑ / ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗΣ /	
ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ / ΕΜΠΕΙΡΙΑ	43-45
ΩΡΙΩΝ	47

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

ειδικά περίπτερα

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, 1
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 50
10679 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103621601
www.cityofathens.gr
www.opanda.gr

ΑΘΗΝΑ 2018 114-116
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΒΙΒΛΙΟΥ
www.athens2018.gr

ΙΔΡΥΜΑ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ 2-4

ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 11
10671 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103692430
E-mail: e.kyrli@parliament.gr
www.foundation.parliament.gr

ATHENS VOICE 86

ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 22
10679 ΑΘΗΝΑ
2103617360, 2103617530
E-mail: info@athensvoice.gr
www.athensvoice

BOOKIA.GR 84

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΟΝ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ ΚΑΙ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ
ΤΗΛ. 6951 654425
E-mail: bookia.gr@gmail.com
www.bookia.gr

ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ «ΚΑΡΟΛΟΥ ΚΟΥΝ» 106

ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 5
10564 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103222760
E-mail: info@theatro-technis.gr
www.theatro-technis.gr

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ 110

ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 22-24
10437 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2105288100
E-mail: n-t@n-t.gr
www.n-t.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ 112

ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ
ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 136 & ΚΑΤΕΧΑΚΗ
11527 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2106066000
E-mail: info@ert.gr
www.ert.gr

ΚΡΑΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ 108

ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ 2
54621 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 2315200000
E-mail: info@ntng.gr

EUROTRAINING 104

ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 1
10677 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103306086
E-mail: iek@eurotraining.gr
www.eurotraining.gr

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ 102Α

ΚΕΚΡΟΠΟΣ 10
10558 ΠΛΑΚΑ
ΤΗΛ. 2103232021
E-mail: info@sylogostonathinaion.gr
www.sylogostonathinaion.gr

περίπτερα

ANGELUS NOVUS

ΤΑΣΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ
ΓΡΑΜΜΟΥ 40
15235 ΒΡΙΑΛΗΣΣΙΑ
ΤΗΛ. & FAX 2106137942
E-mail: info@angelus-novus.gr
www.angelus-novus.gr

80

ANUBIS

ΣΟΛΩΜΟΥ 39
10682 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2169001092
E-mail: anubis@compupress.gr
www.anubis.gr

24

BELL / SILK

ΧΑΡΛΕΝΙΚ ΕΛΛΑΣ ΑΒΕΕ
ΦΕΙΔΙΟΥ 18
10678 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103609438, FAX 2103614846
E-mail: info@harlenic.gr
www.bell.gr

15

DHARMA

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ
ΚΛΕΙΤΟΥ 3
15771 ΑΝΩ ΙΛΙΣΙΑ
ΤΗΛ. 2107759661
E-mail: dharmanet.gr@gmail.com

70

EUROBOOKS

ΚΡΙΤΩΝ ΨΙΑΚΗΣ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 112
11472 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2114111212
E-mail: info@eurobooks.net
www.eurobooks.net

63

GUTENBERG - ΤΥΠΩΘΗΤΩ

Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.
ΔΙΔΟΤΟΥ 37
10680 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103642003, FAX 2103642030
E-mail: info@dardanosnet.gr
www.dardanosnet.gr

6

HISTORICAL QUEST

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΥΣΗΪΔΟΣ 66
13122 ΙΛΙΟΝ
ΤΗΛ. 2102611832
E-mail: info@historical-quest.com
www.historical-quest.com

17

JEMMA PRESS

ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΣ Σ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ 138-140
18535 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΤΗΛ. 2104227664, FAX 2104227264
E-mail: info@jemmapress.gr
www.jemmacomics.gr

95

KEY BOOKS

ΒΛΑΣΗΣ ΜΑΡΩΝΙΤΗΣ-ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΡΔΑΚΑΣ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 69
10678 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2114098047
E-mail: info@keybooks.gr
www.keybooks.gr

51

LIBRERIA ESPAÑOLA - ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΩΤ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ & ΚΩΝ/ΝΤΙΑ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ Ο.Ε.
ΟΜΗΡΟΥ 32
10672 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103645779
E-mail: libreria@otenet.gr
www.libreria.gr

158

MVPUBLICATIONS

ΑΣΠΡΟΥΛΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΛΑΜΙΑΣ 22
11523 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2106410024
E-mail: info@mvpublications.gr
www.mvpublications.gr

51

PRINTA ROES

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΤΑΚΗΣ
ΛΟΜΒΑΡΔΟΥ 27-29
11473 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2106429409
E-mail: printa@otenet.gr
www.printa-roes.gr

125-127

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

SUSAETA ΕΚΔΟΤΙΚΗ SUSAETA ΕΛΛΑΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. ΝΤΑΛΙΑΣ 30 13677 ΑΧΑΡΝΕΣ ΤΗΛ. 2108145740-1, FAX 2108140170 E-mail: info@susaeta.gr www.susaeta.gr	39	ΑΚΜΗ - ΚΕΝΤΙΚΕΛΕΝΗ ΜΑΡΙΑ ΚΕΝΤΙΚΕΛΕΝΗ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 44-46 10680 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103636998, FAX 2103637152 E-mail: contact@kentikelenis.com www.kentikelenis.com	138-140
THE LAW OF SUCCESS PUBLISHING ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΕΡΜΟΥ 41 54624 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΤΗΛ. 2310271207 E-mail: info@thelawofsuccesspublishing.gr thelawofsuccesspublishing.gr	131	ΑΛΔΕ - ΛΥΧΝΑΡΙ ΔΕΣΥΛΛΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 43 10681 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. & FAX 2103828464 E-mail: aldeeditions@gmail.com www.alde.com.gr	54
VINTAGE TRIP ΤΖΙΒΑΝΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ 47 11851 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 6978290365 E-mail: vasilistziv@gmail.com	133	ΑΛΦΕΙΟΣ - ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ 22 10679 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103623092 E-mail: alfeiosbooks@gmail.com www.alfeiosbooks.com	75
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 41 10681 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103826220, FAX 2103806732 E-mail: info@angelakis.gr www.angelakis.gr	118	ΑΝΕΛΙΞΗ - 3D PUZZLES ΠΑΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΑΝΙΩΝ 34 12133 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ ΤΗΛ. 2103620880, FAX 2130353849 E-mail: info@3dpuzzles.gr www.3dpuzzles.gr	168-170
ΑΓΡΑ ΣΤΑΥΡΟΣ-ΠΡΑΞΙΤΕΛΗΣ ΠΕΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 99 11473 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. & FAX 2107011461 E-mail: info@agra.gr www.agra.gr	11 - 13	ΑΝΕΜΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΕΛΛΙΔΗΣ ΑΙΓΙΝΗΣ 14 11362 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2108223574 E-mail: anemosekdotiki@yahoo.gr www.anemosekdotiki.gr	82
ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ ΣΟΛΔΑΤΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΜΑΔΟΥ 8 10683 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103846964 E-mail: egokeros3@gmail.com	88-90	ΑΡΣΕΝΙΔΗΣ ΑΙΚ. ΑΡΣΕΝΙΔΟΥ & ΣΙΑ Ε.Ε. ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 57 10679 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103629538 E-mail: tarsen@otenet.gr	9
ΑΙΟΛΟΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ-ΜΑΡΙΝΑ ΚΟΥΤΣΑΦΤΗ & ΣΙΑ Ο.Ε. ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ 25 10681 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103301553 E-mail: info@aiolosbooks.gr www.aiolosbooks.gr	152		

ΑΡΧΕΤΥΠΟ

ΕΛΜΑΖΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΧΡ. ΣΙΜΥΡΝΗΣ 8
54622 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 2310429200, FAX 2310429205
E-mail: sales@archetypo.com.gr
www.archetypo.com.gr

105

ΑΡΧΥΤΑΣ

ΣΟΥΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
ΔΑΒ. ΠΙΝΔΟΥ 30
19009 ΡΑΦΗΝΑ
ΤΗΛ. 2294401833
E-mail: arxutas@yahoo.com
www.arxutas.gr

154

ΑΣΙΝΗ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΑΧΑΡΑΣ
ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ 2-4
11635 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2107520708
E-mail: asini@asini.gr
www.asini.gr

83

ΒΑΚΧΙΚΟΝ - ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΝΕΣΤΟΡΑΣ ΠΟΥΛΑΚΟΣ
ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 17
10680 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103637867
E-mail: info@vaxkikon.gr, info@tomellon.com
ekdoseis.vaxkikon.gr, www.tomellon.com

53

ΒΑΣΔΕΚΗΣ - ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΗ

ΑΦΟΙ ΒΑΣΔΕΚΗ Ο.Ε.
ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 6-10
10678 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103815473, FAX 210 3821480
E-mail: info@vasdekis.gr
www.vasdekis.gr

100

ΒΕΡΕΤΤΑΣ

ΑΝΘΟΥΛΑ Ν. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΚΟΣΚΙΝΟΥ
85100 ΡΟΔΟΣ
ΤΗΛ. 2241072648
E-mail: info@verettasbooks.gr
www.verettasbooks.gr

72

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ 125-127

Ι.Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑ Α.Ε.
ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 84, 10553 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103213030
E-mail: info@hestia.gr
www.hestia.gr

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ -

19

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ
ΚΗΦΙΣΙΑΣ 263
14562 ΚΗΦΙΣΙΑ
ΤΗΛ. 2108015113
E-mail: leoparaki@yahoo.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΑΡΜΟΣ-ΟΠΕΡΑ-

ΚΟΥΚΚΙΔΑ

129

ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 37
10677 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103802644
E-mail: koukkida.edit@yahoo.gr

ΔΙΑΠΛΟΥΣ

102

ΣΑΠΟΥΝΤΖΗ ΣΤΕΛΛΑ
Ν. ΜΑΛΓΑΡΑ
57300 ΝΕΑ ΜΑΛΓΑΡΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 6936809455
E-mail: diaplousekdoseis@yahoo.gr

ΔΙΟΝ - ΒΙΒΛΙΑ ΨΑΡΑΣ

93

Ε. ΨΑΡΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΦΙΛ. ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 39
54621 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 2310265042
E-mail: info@psarasbooks.gr
www.psarasbooks.gr

ΔΙΟΠΤΡΑ

130-132-134-136

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ 40
12132 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
ΤΗΛ. 2103302828, FAX 2103302882
E-mail: info@dioptra.gr
www.dioptra.gr

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

ΕΚΚΡΕΜΕΣ ΚΟΛΕΤΣΟΣ ΟΡΕΣΤΗΣ-ΕΡΡΙΚΟΣ ΜΠΟΤΑΣΗ 6 10682 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103213583, FAX 2108220006 E-mail: ekkremes@ekkremes.gr www.ekkremes.gr	123	ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Σ. Ι. Σ.Ι. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. ΣΤΑΔΙΟΥ 5 10562 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103231525 E-mail: info@sizacharopoulos.gr www.sizacharopoulos.gr	57-59
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ ΓΑΡΜΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ 53 10682 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103802040	88-90	ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ 3 10681 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103832704, FAX 2103302226 E-mail: teokalii@yahoo.gr	49
ΕΛΛΗΝΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΑΛΕΡΙΑΝΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 82 10680 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103613676, FAX 2103635207 E-mail: info@ellinoekdotiki.gr www.ellinoekdotiki.gr	77-79	ΗΛΕΚΤΡΟΝ ΣΥΜΙΓΔΑΛΛΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΚΟΥΦΑ 81 10680 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103605305 E-mail: info@hilektron.gr www.hilektron.gr	154
ΕΝΑΛΙΟΣ - ΩΚΕΑΝΟΣ ΕΛΕΝΗ ΚΕΚΡΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 4 14343 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103829339 E-mail: info@enaios.gr www.enaios.gr	8-10	ΗΡΙΔΑΝΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΔΟΥ-ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ ΑΛΚΗΣΤΗ ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 24 10679 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103847660 E-mail: heridanos_papakosta@yahoo.gr www.hridanos-ekdoseis.gr	28-30
ΕΝΑΣΤΡΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΚΥΦΑΣ ΣΟΛΩΝΟΣ 101 10678 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103300500, FAX 2103300552 E-mail: enastron@enastron.com.gr www.enastron.com.gr	142	ΘΕΜΕΛΙΟ ΜΑΛΚΙΩΣΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΣΟΛΩΝΟΣ 84 10680 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103608180, FAX 2103612092 E-mail: ordersthemelio@yahoo.gr	128
ΕΥΡΑΣΙΑ ΦΑΙΔΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΥΔΩΝΙΑΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ 47 10672 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103614968 E-mail: eurasiapublic@gmail.com www.eurasiabooks.gr	123	ΙΑΜΒΛΙΧΟΣ ΣΕΡΑΠΙΣ ΑΜΚΕ ΝΟΤΑΡΑ 27 10683 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2103807828, FAX 2103807435 E-mail: iam_gr@hotmail.com www.iamvlichos.gr	46
		ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57 10432 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2105237543 - 6937392566	98

ΙΚΑΡΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ Α.Ε.

ΒΟΥΛΗΣ 4

10562 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 2103225152, FAX 2103235262

E-mail: info@ikarosbooks.gr

www.ikarosbooks.gr

125-127

Ι. ΣΙΔΕΡΗΣ

ΑΝΔΡ. ΣΙΔΕΡΗΣ-ΙΩΑΝ. ΣΙΔΕΡΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΣΟΛΩΝΟΣ 116

10681 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 2103833434, FAX 2103832294

E-mail: contact@isideris.gr

www.isideris.gr

107

ΙΣΝΑΦΙ

ΒΑΔΑΛΟΥΚΑΣ ΠΑΝΟΣ

ΣΟΥΛΙΟΥ 18

45332 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ. 2651027066

E-mail: infoisnafi@yahoo.gr

83

ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

ΝΙΚΗ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 116

11472 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 2103642829, FAX 2103642830

E-mail: kazantzaki@otenet.gr

www.kazantzakisbooks.gr

65

ΚΑΪΣΣΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

ΚΑΙ ΦΑΝΤΑΣΙΑ

ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ 20

14343 ΝΕΑ ΧΑΛΚΗΔΟΝΑ

ΤΗΛ. 2108328511

E-mail: y.krommydas@kaissa.gr

www.kaissagames.gr

103

ΚΑΚΤΟΣ

ΑΘΗΝΑ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 46

10678 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 2103840524, FAX 2103303092

E-mail: info@kaktos.gr

www.kaktos.gr

124-126

ΚΑΛΕΙΔΟΣΚΟΠΙΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΟΜΗΡΟΥ 50

10672 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. & FAX 2103632788

E-mail: info@kaleidoscope.gr

www.kaleidoscope.gr

78

ΚΑΛΕΝΤΗΣ

ΚΕΛΛΥ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ-ΚΑΛΕΝΤΗ

Λ. ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ 76

16777 ΕΛΛΗΝΙΚΟ

ΤΗΛ. 2109638790, FAX 2109638791

E-mail: info@kalendis.gr

www.kalendis.gr

55

ΚΑΠΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

ΚΟΥΛΕΔΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 3

12132 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

ΤΗΛ. 2105761586

E-mail: info@kapaekdotiki.gr

www.kapaekdotiki.gr

121

ΚΑΡΑΚΩΤΣΟΓΛΟΥ

ΥΙΟΙ Ι. ΚΑΡΑΚΩΤΣΟΓΛΟΥ

ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 27

10681 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 2103613900-1

E-mail: info.karakotsoglou@otenet.gr

www.karakotsoglou.com

8-10

ΚΑΣΤΑΛΙΑ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΜΗΧΙΩΤΗΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 33

10559 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 2103215280, FAX 2103215281

E-mail: info@kastaliaeditions.gr

www.kastaliaeditions.gr

50-52

ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ

ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΖΑΛΟΓΓΟΥ 11

10678 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 2103301208, FAX 2103801331

E-mail: argyk@kastaniotis.com

www.kastaniotis.com

64-66

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

ΚΑΤΟΠΤΡΟ

67-69

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΜΑΛΗΣ
ΚΟΡΥΖΗ 8
11743 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2109244852, FAX 2109244756
E-mail: info@katoptro.gr
www.katoptro.gr

ΚΕΔΡΟΣ

42-44

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
Γ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 3
10678 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103802007, FAX 2103302655
E-mail: books@kedros.gr
www.kedros.gr

ΚΙΧΛΗ

5

ΚΡΙΤΣΕΛΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΙΣΜΗΝΗΣ 75Α
10444 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2105145933
E-mail: kichli.publishing@gmail.com

ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

35-37

ΦΑΛΔΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΔΟΜΟΚΟΥ 4
10440 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2105237635, FAX 2105237677
E-mail: sales@klidarithmos.gr
www.klidarithmos.gr

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

81

ΔΑΝΑΗ ΚΩΣΤΑΚΙΩΤΗ & ΣΙΑ Ε.Ε.
ΣΟΛΩΝΟΣ 54
10672 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103636281
E-mail: koultoura@hol.gr
www.bibliognosia.gr

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ

97

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΔΕΞΙΑΣ 7
54635 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 2310200376, FAX 2310200395
E-mail: info@ek.gr
www.ek.gr

ΛΙΒΑΝΗΣ

32-34

ΛΙΒΑΝΗΣ ΗΛΙΑΣ
ΣΟΛΩΝΟΣ 98
10680 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103661200
E-mail: info@livanis.gr
www.livanis.gr

ΜΑΚΡΗ

26

ΚΑΠΕΡΝΑΡΟΥ ΣΟΦΙΑ-ΕΛΕΝΗ
ΠΑΤΗΣΙΩΝ 14
10677 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103820412
E-mail: makri@ekdoseis-makri.gr
www.ekdoseis-makri.gr

ΜΑΜΟΥΘ COMIX

3

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΤΡΟΥΛΑΡΗΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΙΤΣΟΒΙΤΣ
ΚΥΨΕΛΗΣ 90
11363 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103825055
E-mail: info@mamouthcomix.gr
www.mamouthcomix.gr

ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

156

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΦΕΙΔΙΟΥ 14
10678 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2105247584
E-mail: marxistiko@yahoo.gr
www.marxistiko.gr

ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ

68

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ
ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 23
10681 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103821271, FAX 2103842462
E-mail: mermigkasbooks@yahoo.gr

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

29-31-33

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 118
11472 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2113003500
E-mail: metaixmio@metaixmio.gr
www.metaixmio.gr

ΜΕΤΡΟΝΟΜΟΣ

144

ΘΑΝΑΣΗΣ ΣΥΛΙΒΟΣ
ΛΟΧΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ 13
17341 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. & FAX 2109703932
E-mail: metro-no@otenet.gr
www.metronomos.gr

ΜΙΝΩΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

26-28

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΟΡΙΝΘΟΥ 34 & ΔΑΒΑΚΗ
14451 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΤΗΛ. 2102711222, FAX 2102711056
E-mail: sales@minoas.gr
www.minoas.gr

ΜΠΙΛΙΕΤΟ-ΟΚΤΑΣΕΛΙΔΟ

41

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ & ΛΟΓΟΥ
Ι. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ 5
19002 ΠΑΙΑΝΙΑ
ΤΗΛ. 2106029901
E-mail: mpilieto@yahoo.gr

ΜΩΡΑΪΤΗΣ

88-90

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ
ΣΦΑΚΙΩΝ 6-8
10439 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 6974522432
E-mail: info@moraites.eu
www.moraites.eu

ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

146

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΒΑΡΑΔΟ ΠΛΑΝΑΣ
ΑΓ. ΜΕΛΕΤΙΟΥ 29
11361 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2108231301
E-mail: ena@nea-akropoli.gr
www.nea-akropoli

ΝΕΦΕΛΗ

88-90

Ι. ΔΟΥΒΙΤΣΑΣ & ΣΙΑ ΕΕ
ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 6
10680 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103612291, FAX 2103639255
E-mail: info@nnet.gr
nefeli.fairead.net

ΝΗΣΟΣ

80

ΚΑΠΟΛΑ ΚΩΝ. ΠΑΓΩΝΑ
ΣΑΡΡΗ 14
10553 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. & FAX 2103250058
E-mail: info@nissos.gr
www.nissos.gr

ΝΙΚΑΣ / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

99-101

ΝΙΚΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
ΣΟΛΩΝΟΣ 120
10681 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103307079, FAX 2103834078
E-mail: info@nikasbooks.gr
www.nikasbooks.gr

ΟΔΟΣ ΠΑΝΟΣ

71

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΧΡΟΝΑ
ΔΙΔΟΤΟΥ 39
10680 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103616782
E-mail: chronas@otenet.gr

ΟΚΤΩ

166

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΝΩΛΑΚΗΣ
ΜΑΡΚΟΥ ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ 23
11636 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2107278252
E-mail: info@okto.com.gr
www.okto.com.gr

ΟΞΥ / ΦΟΥΡΦΟΥΡΙ-FLORAL

148-150

ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΟΛΩΝΟΥ 12-14
10437 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2102514123, FAX 2105227768
E-mail: contact@brainfood.gr
www.brainfood.gr

ΟΣΕΛΟΤΟΣ

56-58

ΕΛΕΝΗ ΠΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΑΤΑΤΖΗ 55
11473 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2106431108
E-mail: ocelotos@ocelotos.gr
www.ocelotos.gr

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Ο ΣΩΤΗΡ

21

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ «Ο ΣΩΤΗΡ»
ΙΣΑΥΡΩΝ 42
11472 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103622108, FAX 2103639104
E-mail: promotion@osotir.gr
www.osotir.gr

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ

111

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ - Ι.Τ.Ε.
ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ 4
10556 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103849020, FAX 2103301583
E-mail: info@cup.gr
www.cup.gr

ΠΑΝΟΠΤΙΚΟΝ

125-127

ΤΗΛ. 2310270399, 6937745452
E-mail: kdespiniadis@gmail.com
www.panopticon.gr

ΠΑΤΑΚΗΣ

113-115-117-119

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΤΑΚΗΣ
Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗ 38
10437 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103650000, FAX 2103650069
E-mail: info@patakis.gr
www.patakis.gr

ΠΕΛΑΣΓΟΣ

120-122

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡ. ΓΙΑΝΝΑΚΕΝΑΣ
ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 14
10679 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103628976, FAX 2103638435
E-mail: acroceramo@hellasbooks.gr
hellasbooks.gr

ΠΗΓΗ-iWrite-ΔΑΙΔΑΛΕΟΣ

160-162

ΜΗΝΑΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΚΩΛΕΤΤΗ 15
10681 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2110126900
E-mail: info@iwrite.gr
iwrite.gr

ΠΛΕΘΡΟΝ

23

ΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ 20Α
10680 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103645057
E-mail: plbooks@otenet.gr
www.plethronbooks.gr

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ

7

ΑΘΗΝΩΝ «ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΦΩΣ»
ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΝΙΟΒΗΣ 12
11252 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. & FAX 2102236469
E-mail: info@divinelight.org.gr
www.divinelight.org.gr

ΠΝΟΗ

146

ΕΞΑΚΟΥΣΤΗ ΞΥΔΗ
ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 2
10678 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2102230206
E-mail: ekdoseis.pnoi@gmail.com
www.ekdoseispnoi.gr

ΠΟΛΙΣ

25-27

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΙΩΝΗΣ
ΑΙΟΛΟΥ 33
10551 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103643382, FAX 2103636501
E-mail: info@polis-ed.gr

ΠΟΤΑΜΟΣ

166

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΞΕΝΟΚΡΑΤΟΥΣ 48
10876 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2107231271, FAX 2107254629
E-mail: info@potamos.com.gr

ΠΡΟΠΟΜΠΟΣ

22

ΚΙΜΕΡΗΣ ΘΩΜΑΣ
ΠΑΤΗΣΙΩΝ 53
10433 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2105245264
E-mail: propobos@propobos.gr
www.propobos.gr

ΣΑΪΤΗΣ

60-62

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΪΤΗΣ
ΕΡΜΟΥ 4
14452 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΤΗΛ. 2103476090, FAX 2103424412
E-mail: info@saiti.gr
www.saiti.gr

ΣΑΤΥΑ ΣΑΪ	61	ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΣ	20
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ		ΘΕΟΔΩΡΑ-ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ	
ΠΕΛΟΠΟΣ 34Β2		ΦΡΑΓΚΟΚΛΗΣΙΑΣ 7	
17564 ΠΑΛΑΙΟ ΦΑΛΗΡΟ		15125 ΜΑΡΟΥΣΙ	
ΤΗΛ. 6972097904		ΤΗΛ. 2106198251, FAX 2106106631	
E-mail: publications@saibaba.gr		E-mail: biblio@terz.gr	
www.saibaba.gr		www.terzopoulosbooks.com	
ΣΜΙΛΗ	73	ΤΖΙΑΜΠΙΡΗΣ-ΠΥΡΑΜΙΔΑ	96
ΧΡΗΣΤΟΣ Β. ΚΟΥΤΣΙΑΥΤΗΣ		ΤΖΙΑΜΠΙΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	
ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ 18-20		ΑΡΚΑΔΙΟΥ 4	
10680 ΑΘΗΝΑ		57009 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	
ΤΗΛ. 2103637541		ΤΗΛ. 2310531248, FAX 2310550675	
E-mail: smili_ekdoseis@yahoo.gr		E-mail: info@pyramida.com.gr	
		pyramida.com.gr	
ΣΤΕΡΕΩΜΑ / ΣΙΟΛΑ-ΑΛΕΞΙΟΥ	109	ΤΟ ΔΟΝΤΙ	97
ΛΙΖΑ ΣΙΟΛΑ		ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΣΙΛΙΡΑΣ	
ΚΟΜΝΗΝΩΝ 24		ΦΙΛΟΠΟΙΜΕΝΟΣ 36-42	
11472 ΑΘΗΝΑ		26221 ΠΑΤΡΑ	
ΤΗΛ. 2106426393, FAX 2106459312		ΤΗΛ. 2614005077	
E-mail: info@stereoma-sa.gr		E-mail: todonti@gmail.com	
www.stereoma-sa.gr		todonti.wordpress.com	
ΣΤΗΝ ΚΡΗΝΗ	40	ΤΟΠΟΣ - ΜΟΤΙΒΟ	92-94
ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΑΡΚΑΛΑΤΟΣ		ΓΕΩΡΓΑΚΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 71		ΠΛΑΠΟΥΤΑ 2	
17673 ΚΑΛΛΙΘΕΑ		11473 ΑΘΗΝΑ	
ΤΗΛ. 2109595692		ΤΗΛ. 2118222835, FAX 2108222684	
E-mail: stinkrini@gmail.com		E-mail: info@motibo.com	
www.stinkrini.gr		www.toposbooks.gr	
ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ	41	ΤΡΑΥΛΟΣ	74-76
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ		ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΡΑΥΛΟΣ	
ΚΛΕΜΑΝΣΩ 8Α		ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΙΟΥ 54Α ΚΑΙ ΔΡΥΑΔΩΝ 2	
18534 ΠΕΙΡΑΙΑΣ		11473 ΑΘΗΝΑ	
ΤΗΛ. 2104111770		ΤΗΛ. 2103814410, 2103813591	
E-mail: dimstiroopoulos79@gmail.com		E-mail: info@travlos.gr	
www.dimitrisotiroopoulosbooks.com		www.travlos.gr	
ΤΑΞΙΔΕΥΤΗΣ	48	ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ - ΛΕΜΒΟΣ	53
ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ 10		ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΥΚΑΤΟΣ	
10680 ΑΘΗΝΑ		ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 84	
ΤΗΛ. 2103638616, FAX 2103638617		11472 ΑΘΗΝΑ	
E-mail: anima.ekdotiki@gmail.com		ΤΗΛ. 2108817341, FAX 2108818992	
www.taxideftis.gr		E-mail: info@tsoukatou.gr	
		www.tsoukatou.gr	

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

ΦΙΛΙΠΠΟΤΗΣ-ΖΗΤΡΟΣ-ΔΙΑΠΛΑΣΗ 164

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΤΗΣ
ΜΑΝΗΣ 68
10681 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103638363
E-mail: gfilippotis67@gmail.com

ΧΑΡΑΜΑΔΑ 5

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΟΡΙΝΘΟΥ 351
26222 ΠΑΤΡΑ
ΤΗΛ. 261022027, FAX: 2610220272
E-mail: info@haramada.com
www.haramada.com

ΧΑΡΤΙΝΗ ΠΟΛΗ 12-14

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΟΡΑΜΑ-ΝΑΚΑΣ ROAD

CARTOGRAPHY
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΑΚΑΣ
23ο χλμ. Λ. ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ
19009 ΡΑΦΗΝΑ
ΤΗΛ. 2294079816, FAX 2294079817
E-mail: info@hartinipoli.gr
www.hartinipoli.gr

ΧΑΤΖΗΛΑΚΟΣ 50-52

ΧΑΤΖΗΛΑΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ 5
13123 ΙΛΙΟΝ
ΤΗΛ. & FAX 2105228995
E-mail: info@chatzilakos.gr
www.chatzilakos.gr

ΨΥΧΑΛΟΣ-ΣΕΛΙΝΙ-ΜΙΚΡΗ ΣΕΛΗΝΗ 16-18

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΨΥΧΑΛΟΣ & ΣΙΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Ο.Ε.
ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 56-58
10680 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. & FAX 2103834254, 2103625100
E-mail: info@psihalos.gr
www.psihalos.gr

ΨΥΧΟΓΙΟΣ 85-87-89-91

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121
14452 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΤΗΛ. 2102804800, FAX 2102819550
E-mail: info@psychogios.gr
www.psichogios.gr

ΩΚΕΑΝΙΔΑ / 43-45

ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗΣ /

ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ / ΕΜΠΕΙΡΙΑ

ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΣΟΛΩΝΟΣ 110
10682 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103802242
E-mail: sales@asmirniotaki.gr

ΩΡΙΩΝ 47

ΖΑΓΟΡΑΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ-ΑΓΙΣ
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 5
10679 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 2103610704, FAX 2103602484
E-mail: parathkal@gmail.com

Η περιπέτεια της ποίησης και η ποίηση και η μουσική σαν εικόνα

Το κεντρικό θέμα μας σ' αυτό το Φεστιβάλ Βιβλίου είναι η ποίηση και η μουσική, ενώ παράλληλα και σε μικρότερο βαθμό εισάγεται κι ένας τρίτος παράγοντας, ο κινηματογράφος, μέσα από μια τηλεοπτική σειρά 80 επεισοδίων με τίτλο «Η περιπέτεια ενός ποιήματος», που από το 1989 έως το 1991 φτιάξαμε για την ΕΡΤ ο υποφαινόμενος και ο Αντώνης Κόκκινος.

Μιλάμε για τα ποιήματα και τους ποιητές, δηλαδή αυτούς που γράφουν ποιήματα στο χαρτί και στη συνέχεια μελοποιήθηκαν, ενώ με την εισαγωγή του τρίτου παράγοντα στήθηκαν πάνω τους κινηματογραφικά πλάνα. Γίνεται λόγος, δηλαδή, για δύο αφηρημένες τέχνες και μία αναπαραστατική.

Η μόνιμη συνεργασία της ΕΡΤ στο Φεστιβάλ Βιβλίου μάς επιτρέπει τη χρήση αυτού του υλικού, στον βαθμό που αποτελεί ιδιοκτησία της.

Στην «Περιπέτεια ενός ποιήματος» προσπαθήσαμε να καλύψουμε το ποιητικό έργο ποιητών, μ' έναν αυστηρό περιορισμό: τη μεσολάβηση κάποιου συνθέτη. Εξού και ο τίτλος της εκπομπής. Το ίδιο επιχειρούμε και σε αυτό το Φεστιβάλ: Να παρουσιάσουμε το έργο ποιητών, με τη μεσολάβηση κάποιου συνθέτη.

Προϋπήρξε ο ποιητής και τα ποιήματά του και ακολούθησε ο συνθέτης που τα μελοποίησε.

Σημειώνω πως στην εκπομπή συνεργαστήκαμε με ονόματα συνθετών όπως του Θεοδωράκη, του Χατζιδάκι, του Μαμαγκάκη, του Σπανού, του Ξυδάκη, του Γρηγορίου και πολλών άλλων και ασχοληθήκαμε με ποιητές που καλύπτουν όλο το εύρος της ποίησής μας από τον Σολωμό και τον Λασκαράτο έως τον Ελύτη, τον Γκάτσο, τον Ρίτσο, τον Σεφέρη.

Αυτονόητα το Φεστιβάλ κινείται γύρω από ανάλογα ονόματα, ενώ παρουσιάζονται και επιτεύγματα των τριάντα χρόνων που μεσολάβησαν από τότε έως σήμερα.

Θα επιχειρήσω εδώ ένα συνοπτικό σκεπτικό, αυτό που μας οδήγησε στην κατάρτιση των κεντρικών εκδηλώσεων του προγράμματος και στη χρήση αυτού του υλικού, πρόγραμμα που αρχικά έφερε και δύο μόντο σαν υπότιτλους, που όμως για λόγους επικοινωνιακούς έμειναν ανενεργά στο προωθητικό υλικό μας:

«μουσικήν ποίει και εργάζου»

Πλάτωνας

«Η ποίηση είναι η μουσική της ψυχής... και προ πάντων ψυχών μεγάλων και αισθαντικών»

Βολταίρος

Είναι και τα δύο σαφή, αν και το πρώτο που χρησίμευε σαν επιγραφή στην Ακαδημία του Πλάτωνα, κουβαλάει χρονική απόσταση από τις μέρες μας τέτοια που οι όροι έχουν ελαφρά διαφοροποιηθεί, ενώ το δεύτερο κουβαλάει το μεγαλόστομο βάρος του ρομαντισμού.

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Στα καθ' ημάς:

Όταν μιλάς για μελοποιημένη ποίηση στη σύγχρονη Ελλάδα, αυτόματα σου έρχεται ένα όνομα στον νου: Μίκης Θεοδωράκης. Δεν είναι απλά το μεγαλύτερο κεφάλαιο του θέματος αλλά και ο αρχηγέτης του. Η πλούσια βιβλιογραφία πάνω στο θέμα αποδεικνύει τον χαρακτηρισμό που ανέφερα.

Παρά τη δυσπιστία του Σεφέρη απέναντι στις μελοποιήσεις αυτές, ο Μίκης απέδειξε πως υπάρχει τρόπος να γίνει η υψηλή ποίηση λαϊκό κτήμα. Εξάλλου ο Γκάτσος επανέφερε το μεγάλο αίτημα του Ομήρου και του Δημοτικού Τραγουδιού. Η ποίηση πετυχαίνει τους στόχους της μόνο αν τραγουδιέται.

Επιλέξαμε σαν τιμητικό αφιέρωμα για τον μεγάλο μας συνθέτη τη συνάντησή του με τον Σεφέρη. Η αναμέτρηση του Μίκη με το «Μυθιστόρημα» και τα «Επιφάνια», έχοντας δίπλα του μεγάλες φωνές, σαν αυτές του Μπιθικώτση, της Φαραντούρη, του Καλογιάννη, έφερε στην ελληνική δισκογραφία σημαδιακές στιγμές. Αργότερα, πάνω στο σπουδαίο αυτό εγχείρημα, τοποθετήθηκαν με νέες εκτελέσεις ή διασκευές πολλοί συνθέτες και τραγουδιστές μας. Στη δική μας τοποθέτηση, στα πλαίσια της εκπομπής, με την ενορχήστρωση του Καρακατσάνη, εμφανίζονται, εκτός από τους προαναφερθέντες, και ο Νταλάρας, η Δημητριάδη, ο Θωμόπουλος, ο Πανδής, αλλά και η έκπληξη της ιστορίας, η Αρβανιτάκη που ερμήνευσε τα θούρια της Φαραντούρη σαν μοιρολόι.

Παρούσα και η περίφημη άνω τελεία στην «Άρνηση», το «Περιγιάλι το κρυφό», που ο Μπιθικώτσης και ο συνθέτης αρνήθηκαν να τη λάβουν υπόψη τους και πάνω σ' αυτή τη νέα άρνηση έχει κυθεί πολύ μελάνι για σχόλια. Στην εκτέλεση για την εκπομπή ο Νταλάρας μετά από πρόκλησή μου, και κάνοντας επίδειξη της τεχνικής του, πήρε μισή ανάσα και έβαλε την άνω τελεία. Όσοι το άκουσαν, δεν κατάλαβαν τίποτε.

Όπως προανέφερα, η περίπτωση Θεοδωράκη θα μπορούσε από μόνη της να καλύψει το πρόγραμμα όλων των ημερών, αλλά έπρεπε να καλύψουμε ενδεικτικά και άλλες περιπτώσεις.

Όμως μείναμε στον Μίκη για μία ακόμη βραδιά με τον Μανόλη Αναγνωστάκη και άλλη μία που ο Θεοδωράκης με τον Χατζιδάκι υπογράφουν τις δικές τους μελοποιήσεις του Λόρκα.

Η βραδιά για τον Μανόλη Αναγνωστάκη αφορά το ΚΘΒΕ και ο ενορχηστρωτής της εκδήλωσης Σάββας Πατσαλίδης, προκειμένου να συνδέσει έναν θεατρικό οργανισμό, αλλά και τη Θεσσαλονίκη, εισήγαγε και την αδελφή του Μανόλη, τη Λούλα Αναγνωστάκη.

Από την ΕΡΤ και στα πλαίσια της σειράς που προανέφερα θα προβληθεί το ανάλογο επεισόδιο με τον ποιητή και τον συνθέτη επί της οθόνης και μαζί τους ο Καρακατσάνης, ο Πανδής, η Φαραντούρη.

Από τον ποιητή ακούγεται εκείνη η σπαρακτική αναφορά του στον Πατρίκιο:

«Γιατί όπως πολύ σωστά είπε κάποτε και ο φίλος μου ο Τίτος, κανένας στίχος σήμερα δεν κινητοποιεί τις μάζες, κανένας στίχος σήμερα δεν ανατρέπει καθεστώτα. Έστω, ανάπληρος δείξε τα χέρια σου, κρίνε για να κριθείς».

Ο Μίκης όμως στο Πολυτεχνείο με τους ποιητές του γκρέμισαν καθεστώτα.

Το Θέατρο Τέχνης θα είναι μαζί μας με τον Λόρκα, τον μοναδικό ξένο ποιητή που φιλοξενούμε, συνδεδεμένο πάντα με τον δικό μας τροβαδούρο και μεταφραστή του, τον Νίκο Γκάτσο. Λόρκα-Κουν-Γκάτσος-Χατζιδάκις έγραψαν ιστορία στα πολιτιστικά μας δρώμενα.

Στην προβολή του οπτικοακουστικού υλικού από την ΕΡΤ, ο Χατζιδάκις στο πιάνο, ο Ταχιάτης στο τσέλο και η Βενετσάνου στη φωνή ερμηνεύουν τον «Ματωμένο γάμο». Αλλά και από πλευράς Θεοδωράκη ακούμε το «Romancero Gitano».

Μιλάνε δύο ιστορικά στελέχη του Θ.Τ., οι αείμνηστοι Γιώργος Λαζάνης και Κώστας Μπάκας. Και ακόμη μια πανδαισία ήχων και φωνών οργανωμένα από τον Μίκη και τον Μάνο.

Ξεχωριστή βραδιά, αυτή της πρώτης μας Κυριακής είναι η αφιερωμένη στον Διονύση Σαββόπουλο, μια εμβληματική μορφή του ελληνικού τραγουδιού, που όσο και αν δεν μου αρέσει να περιαυτολογώ, τον έχω ανακηρύξει σαν έναν από τους κορυφαίους ποιητές του τόπου μας. Τον έχω περιλάβει και στο άλμπουμ «Δί'σ του κατόπτρου», με τους 150 κορυφαίους συγγραφείς μας (Κοχλίας 2002). Αυτός κι αν κατάλαβε πως η ποίηση πρέπει να τραγουδιέται. Ο Σαββόπουλος δεν έγραψε απλά στίχους, έγραψε σπουδαία ποιήματα.

Από χρόνια πίστευα πως ο Μπομπ Ντίλαν είναι τεράστιος ποιητής, όπως και ο Ίκαρος Μπαμπασάκης, που θα είναι παρών στη βραδιά, σαν ομιλητής και κάποιοι μας κοίταζαν στραβά, μέχρι που τους ήρθε ένα Νόμπελ κατακέφαλα και πρέμψαν. Περιμένω το μεγάλο κρατικό βραβείο μας, περί τα γράμματα, να πάει κάποια χρονιά στον Νίονο μας.

Στην τηλεοπτική εκπομπή του ΣΕΚΒ για το βιβλίο, ο Σαββόπουλος είχε την τιμητική του και θα απολαύσουμε στην οθόνη την κουβέντα που είχε κάνει, πριν ένα χρόνο, με τον Γιώργο Χρονά.

Το Εθνικό μας Θέατρο ανέλαβε να σηκώσει το βάρος του «Κόλια», δηλαδή του μεγάλου μας Νίκου Καββαδία.

Στην προβολή του οπτικοακουστικού υλικού από την ΕΡΤ, ο θάναος Μικρούτσικος που μας χάρισε τον μνημειώδη «Σταυρό του Νότου», με τον Γιάννη Κούτρα, θα μας ξαναπάνε πέρα από της Εβρίδες, το κύμα του γαρμπή, τον Σταυρό του Νότου με τα στράλια, το Άλφα του Κενταύρου, τ' άστρα του Νοτιά...

Η ποίηση του Γιάννη Ρίτσου τιμάται στο Φεστιβάλ Βιβλίου με το «Καπνισμένο τσουκάλι» του Χρήστου Λεοντή.

«Αυτά τα κόκκινα σημάδια στους τοίχους,
μπορεί να 'ναι κι από αίμα
Όλο το κόκκινο στις μέρες μας είναι αίμα...»

Το ακούγαμε κάποτε στον δίσκο με τη φωνή του ποιητή και μετά σαν τραγούδι με την επική φωνή του Νίκου Ξυλούρη.

Ο Ρίτσος από τους πλέον τραγουδισμένους ποιητές μας μετά τον ιστορικό «Επιτάφιο» και την επική «Ρωμιούσνη» του Μίκη, δεν χάνει ποτέ την επικαιρότητα των μνημμάτων του.

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Ο Λεοντής μελοποίησε και το «Πρωινό άστρο» του Ρίτσου.

Ο Γιώργος Ανδρέου ανήκει στη νεότερη γενιά των τραγουδοποιών μας και ένα ευρύ φάσμα της συνθετικής του δραστηριότητας είναι εμπνευσμένο από ποιητές μας, όπως ο Γιώργος Χρονάς, ο Θοδωρής Γκόνης, ο Σπύρος Αραβανής, ο Διονύσης Καρατζάς, αλλά και ο μεγάλος μας Μάνος Ελευθερίου. Όλοι αυτοί θα είναι και ομιλητές. Για την απουσία του τελευταίου κάνει λόγο το υστερόγραφο αυτού του κειμένου.

Ο Ανδρέου είναι αυτός που σαν στιχουργός έγραψε και το περίφημο «Γράμμα στον κύριο Νίκο Γκάτσο», αμέσως μετά τον θάνατο του Γκάτσου.

«Όλα, κύριε Νίκο, είναι εδώ

όπως τα άφησες εσύ κι όπως τα ξέρεις».

Μια συνομιλία του συνθέτη με τον Γκάτσο και τον Ντίλαν, που όταν την πρωτακούσαμε σε ένα Φεστιβάλ της Λάρισας, με τη φωνή της Τάνιας Τσανακλίδου, υποχρεώσαμε τους ερμηνευτές να το ξαναπούν και να το ξαναπούν.

«Το σπασμένο βιολί του κόσμου ακόμα ουρλιάζει».

Ο τίτλος που δώσαμε στη βραδιά με ένα σύνολο ποιητών που δούλεψε για χρόνια ο Τάσος Καρακατσάνης είναι: «Από τον Σολωμό στο σήμερα». Μέσα σ' αυτή τη σειρά εντάσσεται και μια επιλογή ποιημάτων που έκανα πριν χρόνια και μελοποίησε ο Καρακατσάνης με τίτλο «Η πόλις ελάλησε». Οι ποιητές μας μιλούν για το αστικό τοπίο.

Θα προηγηθεί προβολή από αρχείο της ΕΡΤ, στα πλαίσια της σειράς «Η περιπέτεια ενός ποιήματος»: Μελοποίηση ποιημάτων του Μιχάλη Κατσαρού από τον Μίκη Θεωράκη, σε νέα ενορχήστρωση του Καρακατσάνη.

Άφησα τελευταίο στη σειρά των ποιητών που παρουσιάζουμε, τον δάσκαλο Κώστα Γεωργουσόπουλο, τον Κ.Χ. Μύρη. Δάσκαλο της γενιάς μου, λίγο της προηγούμενης, πολύ της επόμενης, μα και της μεθεπόμενης κι έχει ο θεός...

Θυμηθείτε τον λόγο αυτό, όπως τον καταθέτει στο σημαδιακό «Χρονικό» που έκανε με τον Γιάννη Μαρκόπουλο και τους Νίκο Ξυλούρη και Μαρία Δημητριάδη:

«Στον τάφο θα 'θελα,

σαν θα πεθάνω,

πως ήμουν δάσκαλος να γράψουν πάνω,

και δίχως λάθη, παρακαλώ».

Ήταν σύμβουλός μας στην «Περιπέτεια ενός ποιήματος», προσωπικά ήταν και είναι σύμβουλός μου σε πολλά από αυτά που έχω κάνει. Δεν καταφέραμε τότε να κάνουμε τα σημαδιακά του «Χρονικό» και «Ιθαγένεια», γιατί μιλούσαμε άλλη γλώσσα με τον Μαρκόπουλο, δεν καταφέραμε να κάνουμε τη «Μεγάλη αγρύπνια» που έφτιαξε με την Καραϊνδρου και τη Φαραντούρη, γιατί ήταν φορτίο βαρύ. Κάναμε τις «Αποδημίες» με τον Γιάννη Σπανό και την ιέρεια του Νέου Κύματος Καίτη Χωματά, με ομιλητή έναν μαθητή του που είχε σχεδόν θεοποιήσει τον δάσκαλο, τον αείμνηστο ποιητή μας Γιώργο Καραβασιλή. Δεν θα το προβάλουμε γιατί εγώ, σαν δημιουργός του, δεν θεωρώ πως έκανα κάτι ισάξιο του Γεωργουσόπουλου. Επέλεξα ένα άλλο επεισόδιο με τίτλο «Πολλαπλές αποδημίες», με πολλούς συνθέτες και ποιητές και τελευταίους αυτόν και τον Σπανό. Εκεί ο Κώστας δεν θέλησε να ακούσει εκ των των

προτέρων ποιιοί είναι οι ποιητές για τους οποίους θα μιλούσε, αλλά σαν ζογκλέρ του πνεύματος περίμενε, πριν πω «μοτέρ», να ακούσει το όνομα του ποιητή και τον χρόνο που χρειάζομαι. «Έλεγα «Ελευθερίου, 57´´». Έπεφταν στοιχήματα στο συνεργείο και ο Γεωργουσόπουλος μέσα σε 57 δευτερόλεπτα, όχι 56 ή 58, έλεγε τα πάντα για τον Ελευθερίου, και χωρίς δεύτερη λήψη, παρακαλώ.

Τη βραδιά για τον Καραγκιόζη σε σχέση με τη μελοποιημένη ποίηση, την αφιερώσαμε στον Ευγένιο Σπαθάρη και αναζητώντας οπτικό υλικό από παραστάσεις του μεγάλου μας καραγκιοζοπαίκτη, ξεφύτρωσαν οι «Βάτραχοι», παραγγελία του Χατζιδάκι για το Τρίτο Πρόγραμμα. Εκεί ο Σπαθάρης με τον Γιώργο Παυριανό «κατέβηκαν» στον Κάτω Κόσμο και, αντί να βρουν τον Σοφοκλή και τον Αισχύλο, βρήκαν τον Μίκη και τον Μάνο. Τότε, με τη συμβολή του συνθέτη Δημήτρη Λέκκα και του αείμνηστου τραγουδιστή και ηθοποιού Νίκου Δημητράτου, η παράσταση απογειώνεται και έρχεται κοντά στο δικό μας θέμα, τη μελοποιημένη ποίηση. Με απολαυστικούς ακροβατισμούς η ζυγαριά γέρνει πάντα υπέρ του Μίκη. Ο Καραγκιόζης παρατηρεί το φαινόμενο και δίνει την εξήγηση: Ο Μάνος βάζει στη ζυγαριά το «Πώς τον λεν τον Υμηπτό» και ο Μίκης «Τα θεμέλιά μου στα βουνά». Τι να σου κάνει ένα βουναλάκι μπροστά σε όλα τα βουνά του κόσμου; Ο Μάνος βάζει στη ζυγαριά το «Πότε θα λευτερωθεί η Κρήτη» και ο Μίκης την οικουμένη ολόκαιρη...

Ηθοποιοί και μουσικοί υπό τον Πανίνο Δαμιανό εμφανίζουν σε μορφή αναλογίου αποσπάσματα από το έργο του υποφαινόμενου «Όταν ο Καραγκιόζης συνάντησε τη Μέρκελ στα Εξάρχεια», από την περσινή παράσταση στο θέατρο Τέχνης, σε σκηνοθεσία Δημήτρη Παντελιά. Με τους ίδιους συντελεστές συνεχίζεται λαϊκό γλέντι με τσίπουρα, καθώς θα ακούγονται μερικά από τα σημαντικότερα τραγούδια που γράφτηκαν γύρω από τον Καραγκιόζη.

Υ.Γ. Καθώς έγραφα αυτό το κείμενο το μηχανάκι πληροφορήσε την Έφη πως έφυγε ο Μάνος Ελευθερίου. Ήταν να έρθει στη βραδιά για τον Γιώργο Ανδρέου. Κατά καιρούς όταν του ζητούσα να έρθει σε κάποια εκδήλωση, ερχόταν κάποιες φορές, αλλά όταν ήθελε να το αποφύγει μου έλεγε πως είχε ραντεβού την άλλη εβδομάδα με τη μανούλα του και τον πατερούλη του. Τώρα δεν αρνήθηκε να έρθει στο Ζάππειο, αλλά, αυτή τη φορά, είχε πραγματικά ραντεβού με τους γονείς του. Να σε καλοδεχτούνε, Μάνο.

Γιάννης Σολδάτος

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Απόσπασμα από το βιβλίο του Κώστα Μυλωνά «ΜΕΛΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΟΙΗΣΗ», εκδόσεις Κέδρος

Είναι ορθό η ποίηση - και ποια ποίηση - να μελοποιείται για να γίνει τραγούδι ή κάποιο άλλο μουσικό έργο;

Όταν μελοποιείται ένα ποίημα, τι είναι αυτό που προκύπτει ως καλλιτεχνικό προϊόν;

Τι είναι αυτό το περίφημο «πάντρεμα ποίησης και μουσικής» και πώς επιτυγχάνεται;

Απόκτησε η ποίηση νέους αναγνώστες λόγω των μελοποιήσεων ή για να θέσουμε αλλιώς το ερώτημα, ήρθαν σε επαφή και ουσιαστική γνωριμία οι μάζες με την ποίηση λόγω των μελοποιήσεων;

Από τη συνύπαρξη ποίησης και μουσικής ποια ωφελείται περισσότερο, η πρώτη ή η δεύτερη και κατά συνέπεια οι ποιητές ή οι συνθέτες;

Είναι αυτόνομη και αυτοδύναμη κάθε μια από τις δύο αυτές τέχνες;

Πριν απ' όλα, θα πρέπει να πούμε ότι η ποίηση, ως τέχνη, είναι αυθύπαρκτη και αυτόνομη, με την έννοια ότι οι προθέσεις και οι επιδιώξεις του ποιητή πραγματοποιούνται και εξαντλούνται μέσα από το λόγο του, μέσα από το ίδιο του το ποίημα. Θα μπορούσαμε, μάλιστα, να πούμε ότι η καθαρή ποίηση δεν τείνει προς τη μουσική και, φυσικά, η πολύ ωραία και επίσης καθαρή μουσική (musique pure) δεν χρειάζεται την ποίηση. Αυτό, βέβαια, δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν ποιήματα που «ζητούν» τη μελοποίηση ή που γράφτηκαν ακριβώς γι' αυτό το λόγο. Μένει, επομένως, να σκεφτούμε πιο είδος ποίησης και ποια ποιήματα προσφέρονται για μελοποίηση. Η μετρική, βέβαια, ποίηση είναι πιο κατάλληλη από αυτήν σε ελεύθερο στίχο.

Πράγματι, τι είναι αυτό που προκύπτει ως καλλιτεχνικό προϊόν όταν μελοποιείται ένα ποίημα; Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αν οι στίχοι του ποιήματος είναι μετρικοί, για παράδειγμα, ιαμβικός δεκαπεντασύλλαβος, τότε το καλλιτεχνικό προϊόν που προκύπτει είναι ένα τραγούδι. Αν μάλιστα τόσο οι στίχοι όσο και η μουσική διακρίνονται από ανάλογη ομορφιά και η σύζευξή τους είναι επιτυχής, τότε θα πρόκειται για ένα αριστουργηματικό τραγούδι. Τι γίνεται όμως όταν το ποίημα είναι σε ελεύθερο στίχο; Να ένα ζήτημα που πρέπει να μελετηθεί πολύ προσεκτικά. Τι γίνεται, λοιπόν σε μια τέτοια περίπτωση. Πρόκειται, βέβαια, για ερμηνεία ή μετάφραση του ποιήματος σε μουσική έκφραση και αυτό που προκύπτει είναι ένα νέο καλλιτεχνικό είδος* ένα νέο έργο. Ένα μουσικο-ποιητικό αμάλγαμα το οποίο είναι κάτι διαφορετικό απ' ότι το κάθε μέρος του χωριστά. Εδώ το ποίημα χάνει σ' ένα βαθμό τη δική του μουσικότητα, κατά κάποιον τρόπο, θα λέγαμε, ότι μεταλλάσσεται, και αν η μελοποίησή του δεν είναι επιτυχής, το έργο που προκύπτει δεν έχει λόγο ύπαρξης. Αν, όμως η μελοποίηση του είναι επιτυχής, τότε βέβαια είναι δυνατόν να προκύψει ένα νέο σημαντικό έργο και ως παράδειγμα μπορούμε ν' αναφέρουμε το Άξιον Εστί των: Ελύτη - Θεοδωράκη.

Για το πάντρεμα ποίησης και μουσικής θα έλεγα ότι εφόσον το ποίημα προηγείται και η μελοποίηση έπεται, ο συνθέτης καλείται να λύσει το πρόβλημα της μετάφρασης του ποιήματος σε μουσική έκφραση. Η μουσική αυτή έκφραση δεν πρέπει να υπο-

καθιστά το ποίημα, να το υπερβαίνει ή να το αποδυναμώνει, αλλά να προστίθεται σε αυτό. Γιατί, πολλές φορές, η μουσική στην προσπάθειά της να εκφράσει στη δική της γλώσσα ένα ποίημα διατρέχει τον κίνδυνο να το υπερκεράσει με αποτέλεσμα να αποδυναμώσει ή ακόμα και να αφαιρέσει τη μουσικότητα του ίδιου του ποιητικού κειμένου. Και άλλες φορές διατρέχει επίσης τον κίνδυνο να το υποβαθμίσει τελείως αν δεν έχει το ανάλογο εύρος. Η μουσική οφείλει να αρθεί στο ύψος της ποίησης και να προσθέσει τη δική της φωνή στη φωνή του ποιητή – κυρίως να αποτελέσει το μέσο για την ανάδειξη της βαθύτερης ουσίας και αισθητικής αξίας του ποιητικού λόγου.

Στο ερώτημα (το οποίο, ως ένα βαθμό, απαντήθηκε στον πρόλογο) αν οι μελοποιήσεις ποιημάτων βοήθησαν τις μάζες να έρθουν σε επαφή και ουσιαστική γνωριμία με την ποίηση και αν η τελευταία απέκτησε νέους αναγνώστες, η απάντηση είναι αρνητική. Θα μπορούσαμε μόνο να πούμε και να δεχτούμε ότι εξοικειώθηκαν κάπως με την ποίηση, μέσω της μελοποίησής της, ορισμένες κοινωνικές ομάδες. Η εξοικείωση όμως αυτή, δεν ξεπέρασε το επίπεδο της «εγκυκλοπαιδικής» λεγόμενης μόρφωσης και, φυσικά, δεν αποδείχθηκε αρκετή για μια βαθύτερη προσέγγιση και σχέση με την ποίηση. Θα ήταν αδιανόητο να ισχυριστεί κάποιος ότι τα τραγούδια, για παράδειγμα, από το Άξιον Εστί, ήταν αρκετά αυτά και μόνο για να γνωρίσουν, αυτοί που τα τραγούδησαν, την ποίηση του Ελύτη και να αποκτήσουν μια ουσιαστική και βαθιά σχέση μ' αυτήν.

Όσον αφορά στο πρώτο σκέλος του επόμενου ερωτήματος, θα μας δοθεί, ελπίζω, η ευκαιρία στην περαιτέρω λεπτομερέστερη εξέταση, μελέτη και ανάλυση του όλου θέματος, να παραθέσουμε τα στοιχεία εκείνα που από μόνα τους συνιστούν απάντηση. Για το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος: «Ποιοι ωφελήθηκαν από τη συνύπαρξη ποίησης και μουσικής, οι συνθέτες ή οι ποιητές», αντί άλλης απάντησης προτιμώ να χρησιμοποιήσω δύο εύστοχες φράσεις από το πολύ σημαντικό βιβλίο του Ξενοφώντα Κοκόλη Ο μελοποιημένος Καρυωτάκης. Γράφει, λοιπόν, ο Κοκόλης: «Όταν τα «παντρέματα» δεν είναι παρά γάμοι συμφερόντων, τότε κάποιος από τους δύο εκμεταλλεύεται τον άλλον. Και «αρμονία» δεν υπάρχει. Σήμερα μάλιστα, που τον κουμπάρο (ή τον προαγωγό) τον κάνουν οι δισκογραφικές εταιρίες και τα ψευδοοργανικά «πολιτιστικά καλοκαίρια» ή «φεστιβάλ», τα πράγματα πάνε πολύ χειρότερα...» Το μόνο που θα ήθελα να προσθέσω είναι ότι, κατά τη δική μου εντύπωση και εκτίμηση, εκείνοι που ωφελήθηκαν και έγιναν γνωστότεροι ήταν οι συνθέτες και όχι οι ποιητές. Βέβαια, δεν αναφέρομαι σε περιπτώσεις συνθετών που ήταν ήδη καθιερωμένοι και καταξιωμένοι, όπως επίσης και στις περιπτώσεις εκείνες των συνεργασιών ανάμεσα σε συνθέτες και ποιητές σχεδόν άγνωστους στο ευρύ κοινό.

Κώστας Μυλωνάς

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Η συνάντηση της μουσικής με την ποίηση

Η Ελλάδα υπήρξε από την αρχαιότητα χώρα ποιητών και μουσικών· και ακόμη, ευτυχώς, είναι. Μεγαλούργησαν στην αρχαιότητα οι ποιητές, μεγαλούργησαν και οι μελωδοί. Ήταν αναπόφευκτο, κάποια στιγμή, οι τέχνες τους να συναντηθούν. Γεννήθηκε έτσι από το σμίξιμό τους μια καινούρια μορφή τέχνης η μελοποιημένη ποίηση, στην οποία η μουσική χαρίζει στην ποίηση μια «δεύτερη ευκαιρία αιωνιότητας». Ο Λόγος γίνεται Ήχος και ο Ήχος Λόγος. Τούτο το δημιουργικό παιχνίδι κρατάει ζωντανό μέχρι τις μέρες μας, αποκτώντας ολοένα και μεγαλύτερη δυναμική, μεγαλύτερη εμβέλεια. Αρχαιότητα, Βυζάντιο, Νεότερος Ελληνισμός ομνύουν με σεβασμό και πάθος στη συνάντηση της μουσικής με την ποίηση. Έστω και αν στην κατάδυση στο χρόνο οι αποδείξεις λιγοστεύουν, υπάρχουν αναμφισβήτητες ενδείξεις που πείθουν, που έμμεσα τεκμηριώνουν.

Στη Νεότερη Ελλάδα η μελοποιημένη ποίηση έχει σταθμούς εμβλήματα-κορυφώματα. Ενδεικτικά αναφέρουμε τρεις: «Υμνος εις την Ελευθερίαν» (Διονύσιος Σολωμός – Νικόλαος Χαλικιόπουλος Μάντζαρς), «10 Inventions» (Κωνσταντίνος Π. Καβάφης – Δημήτρης Μητρόπουλος), «Επιτάφιος» (Γιάννης Ρίτσος – Μίκης Θεοδωράκης). Τρία δείγματα μελοποιημένης ποίησης, διαφορετικής αισθητικής, διαφορετικής τεχνοτροπίας, διαφορετικής λειτουργικότητας, και τα τρία ωστόσο σπουδαία και εμβληματικά, που το καθένα τους ανοίγει και ένα διαφορετικό παράθυρο, τόσο στον κόσμο της ποίησης, όσο και της μουσικής. Και υπάρχουν κι άλλα πολλά τέτοια στη Νεότερη Ελλάδα τόσα και τέτοια που ανάλογα τους δεν συναντώνται σε καμιά άλλη χώρα της Οικουμένης. Χωρίς μάλιστα να συυπολογίζεται και η τέχνη-μελοποίηση της στιχουργικής, που αποτελεί ένα ακόμη διαλεχτό κεφάλαιο λόγου και μουσικής.

Η μελοποιημένη ποίηση αποτελεί σήμερα ένα ξεχωριστό, σπουδαίο κεφάλαιο, τόσο στην ιστορία της ελληνικής ποίησης, όσο και στην ιστορία της ελληνικής μουσικής. Και αυτά τα κεφάλαια θέλησε να τιμήσει το φετινό 47ο Φεστιβάλ Βιβλίου που οργανώνεται κάθε χρόνο από το Σύνδεσμο Εκδοτών Βιβλίου Ελλάδας.

Γιώργος Β. Μονεμβασίτης

Πολιτικός Μηχανικός ΕΜΠ
Συγγραφέας – Δημοσιογράφος
Κριτικός και Ιστορικός Μουσικής

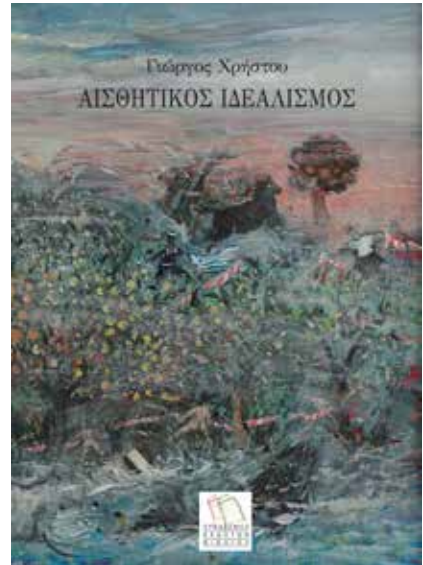

Απόλογος του ποιητή

Η πεταλούδα

ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ: Ως το εσωτερικό αίσθημα (και καλοποιός διάθεση) μιας άσκοπης κατάστασης του πνεύματος· το Πνεύμα έγινε φυσική επιλογή και η Ιδέα (εδώ ως Λόγος) φυσιούται. Το γένος της πεταλούδας γίνεται ιδεώδης μορφή: η (ζωτική) Μορφή = το αισθητοποιημένο πνεύμα μέσα στην ιδέα (του)· να ελευθερωθεί μ' ένα σκίρτημα εκλεπτύνσεως στην αισθητή μορφή νέας ζωής και φυσικής αθανασίας.

«Ψοφάει και αναγεννιέται»: πάσχει, προκειμένου να ξαναγεννηθεί· μία αέναν (παρα)κίνηση (από τη φύση προς το πνεύμα και αντίστροφα) και η αιώνια Επιστροφή. Είναι η Στιγμή της ύψιστης ιδέας που υποτάσσεται στην υποκειμενική Αρχή· η πλέον αφηρημένη στιγμή του πνεύματος και μάλιστα ως στάση-συμπεριφορά ενός νεανικού πνεύματος (κάμπη-προνύμφη) που ευδόκησε και που εξευγενίζει· σ' ένα φιλικό παιχνίδι-συναναστροφή ελευθερίας και ανεμελιάς («έλα να παίξετε μαζί») ενός άπραγου-νωθρού και άεργου πλάσματος (αγνωσία και αδιαφορία του εαυτού, νηπιότητα), που μέσα από πολλαπλές μεταμορφώσεις θα είναι ο αγαθός Νικητής-ντροπαλός Ιππότης (αυτός που εγκαθιδρύει-εγκαθιστά, ανακηρύσσει την Ομορφιά)· κι αυτή η πρώτη νιότη (του) να συνοδεύεται από καλοτυχία → μία παράσταση (Vorstellung) της κατ' αίσθησιν φαντασίας που δεν εξευρίσκει την κατάλληλη έννοιά της, γιατί η απερισκεψία την ξεπερνά και έχει ξεμάθει στις ιδέες (της)· και όλο προχωράει (έστω και ακόμη "ακαλλιέργητο" κι αδιάφορο, ανίδεο και απαθές) και προάγεται και αξιώνει βιταλιστικά την υπεροχή του και οικειοποιείται (η αφ' εαυτής και κινησιολογική εμμονή ενός εγωιδούς-βουλιμικού, όχι αναφανδόν πνευματικού, και ερμαφρόδιτου όντος-γονοτύπου) τα πάντα, ακόμα και τη διάνοια που το "παρήγαγε". Από την ανυπαρξία-αφάνεια και το μαλακό της ύπνο («ξυπνάει η δευτερίδα») η χρυσή χρυσαλλίδα στα τετραπέρατα της Υψηλίου στις Εποχές. [Και πάλι κάτι για την άπιαστη-άφταστη πεταλούδα, λευκόφτερη θωριά+φεγγοβολιά/Μινέρβα, (καλλωπισμένη) βασίλισσα (στο πλούτος ζηλευτή και στην καλο-μοιριά της), που τώρα όμως είναι χειραφετημένη έναντι της φύσεως – που αποτέλεσε τον ένυλο και ροφαν βαθύρα (επικύρωση) της ύπαρξής της – και βγαίνει (και βαίνει) ασμένως να παίξει· βίωση, έμφυτη παρώθηση, εκγύμναση, εξάσκηση και ευθυμία· εφόρμηση, ορμή και όρεξη και ακατονόμαστη λαχτάρα για παιχνίδι, (εκεί που βασιλεύει, επί

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

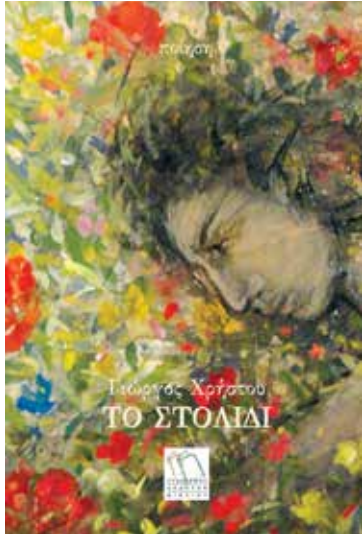
ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

των ανθοφύλλων) και να κερδίσει στην τύρβη της ζωής: ο λόγος του απαραμίλλου κάλλους της, ως τελικότητα, μαρτυρεί την ομορφιά, την επιμονή δηλαδή του είδους στην υποστασιοποίηση· μόνον εκεί (και) όπου παίζει: το κριτήριο της αισθητικής και όλου του βίου. Η ανατολίτικη ζωντάνια-σφριγηλότητα του νεαρού πνεύματος (πνεύμα, όχι στοιχειό-αερικό, ανεμικό ή πνευματικό) μέσα στην Έννοια που το γέννησε → Αφαίρεση και ακόμα παραπέρα η απεικόνιση του απόλυτου μέσα στην ευχαρίστηση, ευεξία και ευχαριστία της "σωματικότητας", ευδιαθεσία και ευφορία και ενόρμηση μέσα στην οργανικότητα-βιολογία, ζωτικότητα και ζωγονία, οργιασμό και ζώωση της σχέσης (το πνεύμα να έχει διανύσει όλους τους αναβαθμούς μιας πλατύτερης διαμόρφωσης = στον καιρό του) πραγματοποίησής του· αυτή είναι και η ανώτερη συγκροτησιακή βαθμίδα του: Το Αφηρημένο. Εδώ το καλόβουλο πνεύμα (στην εξωτερική του) θα έχει (βεβαιότητα και βεβαίωση) τον εαυτό του ως αντικείμενο και περιεχόμενο· είναι η (δίχως οντικά πρωτεία) αμεσότητα της εννοειδείας που μετέχεται του εφετ(ικ)ού Είναι· όχι πλέον ως ατομικότητα-αυτότητα, αλλά ως Ένα-Ήδη-Είδος[-Συμφιλίωσης: Εκδήλωση της Ζωής, υγεία/ξεχείλισμα και κορύφωση της αφθονίας: απαντοχή και αποδοχή του όλβου/και η συνειδησία του Πνεύματος = Ηθικότητα => Αισθητοποίηση!]. Ύψος και εξοχή ψυχής.

Η αισθητιστική απαίτηση μιας αγαπτικής λύσης, ωσάν να μπορούσε να προέλθει από τις προϋποθέσεις (και τυπικότητες) της ίδιας της ωραίας-παρθενικής ψυχής (ή από ανεξάντλητο αίσθημα οργιαστικής εξάρσεως;) μέσα (όμως) στο λαϊκό πνεύμα και το κοινό αίσθημα· έκφανσις της νεοτεύκτου ζωής ως λεπταίσθητης βιοτής πριν ή ο νοητός κόσμος λάβει υπόστασιν· είναι η ευαρέσκεια και η κατάληξη του Πνεύματος, η φαινομενικότητά του. Αυτή που ξανά και ξανά θα προετοιμάσει έναν καινούργιο τρόπο (εξατομικεύσεως: «καμιά απ' τις βασιλίσσες μία την άλλη άπει») για το (συμφυές) πνεύμα και σ' ένα νέο κύκλο (αισθητότητας). Έναν άλλο γύρο (όχι πρότερο), με τον οποίο να προκύψει («της απολείπουν λούλουδα») από την (αυτο)συνείδηση [= κουκούλι και προσωπίδα] (το) οποιοδήποτε πνεύμα (ως μια ενύπαρξη της υπερβατικότητας) από μόνο του! Και η Χάρις να γονιμοποιεί την ψυχή του [η χρίση με το (άγιο) Μύρο: «της ίριδος η χρυσακτίς πλησίον του κηρίου»]. Αυτή η κλήση και η πρόσκληση, η Προσδοκία και η Επαγγελία της Χάριτος από την καλαισθησία-ποιητής δίνει αισθητική μορφή στη χάρη· (σ)το μέρφος της πεταλούδας (που τώρα νήφει, σωφρονεί). Η παράσταση-παρουσίαση και πρωτοπαρουσίασμα της πεταλούδας (πνευματικό μέγεθος και φανταστικό απείκασμα) ασχέτως εμφανίσεως, (υλικής) υποστάσεως ή φανερώσεως: μια μετεμπειρική πραγματικότητα, η Ομορφιά (και η ιδέα της)· που μας μαγεύει· η Αιώνια Πηγή της Νιότης· (δεν παύει ποτέ).

[όπως οι ζωικόττες κι όλες οι ομορφιές]

δεφτερίδα: ο ενθουσιασμός, η ξεγνοιασιά, οι αφέλεις και η αθωότητα του άκακου αυτού και ξεκούραστου πλάσματος → παιδικότητα, η άγνοια της εαυτότητας μέσα

στην πλησμονή και τα ωραιοκάλλια («προσπαθεί επί ματαίω, για να φθάσει εκεί όπου/έχει ελεύθερα πετάξει άνευ έγνοιας ασκόπου»). Η αίσθηση της πλουσιοπάροχης Ζωής ως μακαριότητας που ζωοποιεί τον Κόσμο κατά την Αιωνιότητα.

χρυσασπίδες: υπέροχες και γοητευτικές ωραιότητες (νατουράλες, αλλά και εξωφυσικές), ιδεατές οντότητες (χρυσές χρυσασπίδες, τρελές πεταλούδες) σ' ένα (και για το) ευγενές και δραστήριο παιχνίδι της εκπληκτικής φαντασίας μέσα στον πλούτο της ενιασίτου βλαστήσεως, την ανθοφορία και την καρποφορία («ότ' έπαιξ' επί των νερών και επί των ανθοφύτων»). «ο κόσμος σάς ετοίμασε παρθενικό το λίκνο,/είναι οι υψηλότητες στον πρώτο τους τον ύπνο». Θα ζήσετε στο θάμπος.

[οι ομορφιές αυτές, Ομορφιές μου, Εσείς! αναλάβετε τη Δημιουργία] «κι όποια
νύμφη ξεθαρρέψει θα πατεί χρυσή χλωρίδα»
(σπκώνεται στα πλούτη της σε μια ζωή χαράς)

(Η) ενασχόληση του Πνεύματος ως στοιχείο του αισθητικού (παιχνιδιού)- πανδαισία- θαυμασμός και ευνοϊκή προδιάθεση ενός πνεύματος αναγεννησιακού. Ζωηρότητα, υλοζωισμός και ποικιλοχρωμία, «όπου καρποί η πεταλούδα αφικνείται-/το μέλλον σήμερα προεικονείται». Η ινδουιστική Μάγισσα. Μεταμόρφωση της Κόρης σε ψυχούδα-πεταλούδα μέσα σε μία ηλιαχτίδα του ζηλεύματος. Η επιδίωξη και η προτέλειος οφειλή της ζωής να αναγεννηθεί (χωρίς υπερβατολογικό θεμέλιο ή προσμονή δικαίωσης), και το κάνει με μία επίνοια: η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ- το πνεύμα (μάς) αποκαλύπτεται, ή η ανακάλυψη του Πνεύματος.

Γιώργος Χρήστου

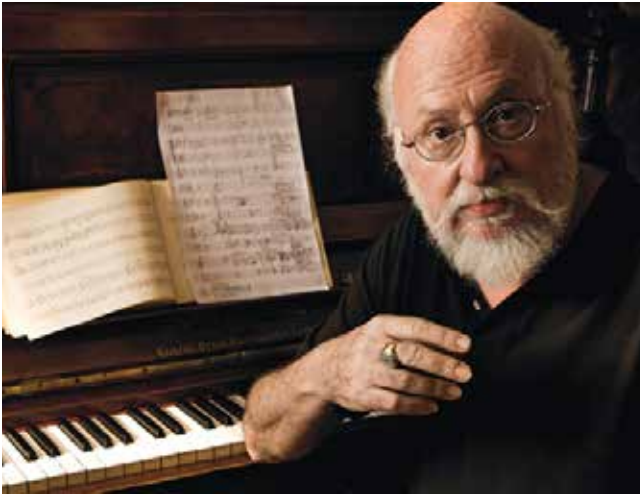
47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Ο ποιητής και συνθέτης Διονύσης Σαββόπουλος

Η γενιά μου, αυτό το μετέωρο και ακόμη in progress έργο Παρατεταμένης Εφηβείας, χρωστάει σχεδόν τα πάντα στα όσα άκουσε ήδη στις αρχές της Δεκαετίας του Εβδομήντα από τον παίκτη/ρέκτη Διονύση Σαββόπουλο. Ο Σαββόπουλος ήταν η Φωνή, οι Λέξεις, και ο Μέγας Curator της συνεχιζόμενης έκθεσης «Οι Αποθήκες

του Ουρανού», μιας έκθεσης που περιλαμβάνει πορτρέτα του Βαμβακάρη καμωμένα από τον Robert Frank, λούπες 8mm του Χρήστου Βακαλόπουλου, και υδατογραφίες του David Hockney που εικονίζουν τον Παπαδιαμάντη στη Δεξαμενή. Ο Διονύσης Σαββόπουλος έκανε τον νου και την ψυχή μας δεκτικές παλλόμενες μεμβράνες υψηλής διαλεκτικής, κι εμάς μας έκανε παιδιά παίζοντα πεσσούς παντοτινά.

Γιώργος-Ίκαρος Μπαμπασάκης

Κείμενο της Γιοβάννας, με αφορμή τη μουσικοποιητική εκδήλωση στο Φεστιβάλ Βιβλίου στο Ζάππειο, βασισμένη στην ποιητική συλλογή ΟΝΕΙΡΟ ΕΙΔΑ, εκδόσεις Βακχικόν

Το «Όνειρο είδα» ήρθε σε μια ώρα που δεν το περίμενα. Όπως βέβαια δε λέω ποτέ ότι σήμερα θα γράψω. Έχω ακούσει ότι κάποιος μεγάλος συγγραφέας, σηκώνεται το πρωί κι αφού πάρει το πρωινό του πάει στο γραφείο του, έχει δεν έχει έμπνευση ή κείμενο για να επεξεργαστεί, κάθεται μπροστά στον υπολογιστή του και, ακίνητος, περιμένει. Αν του έρθει κάτι, έχει καλώς, αν όχι, φτάνει το μεσημέρι και άπραγος εντελώς, σηκώνεται για να φάει.

Όχι, σε μένα δε γίνεται έτσι. Όσες φορές, απαυδισμένη από τη σιωπή μου, προσπάθησα να γράψω κάτι, ήταν για πέταμα. Το «Όνειρο είδα» έχει τη βάση του στον πόνο που νιώθω μ' αυτά που γίνονται στη χώρα μας. Έλεγα πάντα ότι την Ελλάδα μας, την ωραιότερη χώρα, τη χώρα δώρο, δεν την αγαπάμε, ότι είναι πολύ άτυχη που κατοικείται από μας. Την καίμε, τη βρομίζουμε, χτίζουμε, ανεξέλεγκτα, στο σώμα της φρικιά γκρεμίζοντας αριστουργήματα... Την ντύνουμε με κουρέλια. Αίσθηση που έχει εδραιωθεί μέσα μου και εδραιώνεται κάθε μέρα.

Όλοι μας και ασφαλώς όσοι δημιουργούμε καινούργια πράγματα, περνάμε από φάσεις. Μια από αυτές είναι και η παύση. Δεν μας έρχεται τίποτα, είμαστε άδειοι, δεν έχουμε ταλέντο, ό,τι ήταν να κάνουμε το κάναμε, στερέψαμε... Και όλα τα τραγικά. Εγώ που έχω και μια τραγουδιστική καριέρα πίσω μου, σχετικά σύντομη αλλά δυνατή και γεμάτη, έλεγα ότι έκανα τον κύκλο μου: Καριέρα τραγουδιστική εσωτερικό – εξωτερικό, είκοσι τίτλους στη γραφή –έντεκα μυθιστορήματα, διηγήματα, θέατρο ποίηση – μπορώ να αποσυρθώ τώρα. Άλλωστε τι να γράψω πια, Δεν ήθελα κάτι ανθρωποκεντρικό, ή ποιήματα σαν αυτά που έχω γράψει. Ήθελα κάτι έξω από αυτά. Τι όμως; Μιλούσα και στον μέσα μου θεό: Όχι πια τα ίδια και τα ίδια, του έλεγα και δεν μου απαντούσε [!] Και μια μέρα, ούτε θυμάμαι ποια ώρα, ένιωσα πως ήθελα να κάνω κάτι... Κι εδώ είναι αυτό που δεν εξηγείται: Κάτι σαν πόνος; Σαν νοσταλγία; Σαν... Κάθισα λοιπόν στον υπολογιστή κι άρχισα: « Πετώντας έφτασα τη θάλασσα. / Όνειρο είδα./ Βέλος τινάχτηκα απ' το παράθυρο,/ βουτιά στο θόλο, /αρχάχτηκα...»

Κι από κεί και πέρα, άρχισε ένα ασθματικό κυνηγητό, να προλάβω να γράψω αυτό που πήγαζε. Βέβαια, κατέβασα βιβλία ιστορίας, τύπωσα σελίδες και σελίδες ιστορίας από το ίντερνετ... Για είκοσι μέρες δεν υπήρχα πουθενά αλλού. Δε σκεφτόμουν τίποτα. Μου μιλούσαν και δεν άκουγα. Τρωγόμουν. Νύχτα σηκώνόμουν για να συμπληρώσω κάτι που ήρθε, ή που έπρεπε να διορθώσω, να αλλάξω.

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Και βγήκε επιτέλους. Το τέλειωσα, έλεγα, αλλά δε βαριέστε, μέχρι πριν από την εκτύπωση, όλο και άλλαζα λέξεις, κόμματα, τελείες, γραμμές... Αγανάκτησε το «Βακχικόν». Ακόμα και τώρα που κυκλοφόρησε, αν με ρωτήσετε θα ήθελα να αλλάξω κάποιες λέξεις.

Το πόνημά μου είναι Ιστορία δοσμένη, καταγραμμένη με τη γλώσσα και τη φαντασία της Ποίησης. Γιατί η ρίζα μου είναι η Ποίηση. Με τα μάτια της βλέπω, με τη γλώσσα της μιλάω, με τον δικό της ρυθμό, προφέρω ακόμα και τα καθημερινά νοήματά μου. Τι έγραψες, με ρωτάνε και τι να πω; Έπος να πω; Είναι πολύ βαριά η λέξη. Μα, για κάθε τι που γράφω, έχω ευθύνη. Πώς θα το παραδώσω, τι θα κερδίσουν αυτοί που θα το διαβάσουν. Θα τους προσφέρω κάτι;

Μια γεννημένη Ποιήτρια λοιπόν. Επιτέλους, κατάλαβα ποια είμαι. Μια ποιήτρια που έτυχε να έχει και ωραία φωνή. Έτυχε; Δεν το νομίζω κι ας κουνήσουν το κεφάλι τους μερικοί. Αν προσέξουν το κύλισμα της ζωής τους με σκέψη ανοιχτή, θα καταλάβουν πως όπου έφτασαν δεν ήταν τυχαίο. Καθόλου μάλιστα.

Αγαπώ πολύ αυτήν την έκδοση του «Όνειρο είδα». Είναι εξαιρετική και συχαίρω τους εκδότες μου Νέστορα Πουλάκο και Στράτο Προύσαλη. Μια έκδοση που την κοσμούν τα έργα – εξώφυλλο, οπισθόφυλλο – του διακεκριμένου διεθνώς ζωγράφου Μίλτου Παντελιά.

Και κάτι άλλο ακόμα πολύ πολύ σημαντικό. Στην έκδοση αυτή έχω επισυνάψει ένα cd όπου με συνοδεύει της διεθνούς φήμης συνθέτιδας και πιανίστας Άννας Στερεοπούλου, η οποία και έντυσε όλο το έργο, το απαγγέλλω η ίδια.

Είμαι περήφανη για τις συνεργασίες μου και τους ευχαριστώ όλους από την καρδιά μου.

Τώρα... το τραγούδι είναι τραγούδι. Η φωνή μου κι εγώ είμαστε ένα. Η φωνή μου είναι αυτό που ήξερα όλα τα χρόνια. Έτσι με έμαθα από δυο χρονών, τότε που με παίρνανε αγκαλιά στις βόλτες τους για να τους τραγουδάω. Η ψυχή μου στο τραγούδι είναι η ίδια, αυτή που, σαράντα πέντε χρόνια τώρα, μου μιλάει και γράφω. Άλλες φορές η φωνή, άλλες το γράψιμο. Δεν τα ξεχωρίζω. Είμαι εγώ.

**

Φως...
Φως...
Πάντα Φως.

Όνειρο είδα.

Γιώργος Δίπλας

Η μουσική, η ποίηση και το θέατρο χαρακτηρίζονται ως τέχνες του χρόνου. Μέσα από τη σύλληψη της συγκυρίας ή τη ρωγμή στη συνήθεια της λογικής, με τα υλικά τους και με τον τρόπο τους, ανιχνεύουν τα υπόγεια ρεύματα του χρόνου.

Η μουσική, με τον ρυθμό, την αρμονία και τη μελωδία, επαναφέρει την παρθενικότητα της συγκίνησης. Στην περίπτωση του τραγουδιού φωτίζει τη σκιά που αφήνουν πίσω τους οι λέξεις. Και όταν συναντιέται με θεατρικό έργο, αποκαλύπτει το υπονοούμενο του λόγου, της κίνησης και των εκφραστικών μέσων του ηθοποιού.

Η ποίηση, με τις αξίες της μεταφοράς, της εικόνας και της έκπληξης, προσφέρει την εμπειρία του θαύματος ως προσωπικό βίωμα. Όταν, μάλιστα, ένα ποίημα ευτυχήσει στη μελοποίησή του, απηχεί το βάθος της σιωπής που απελευθερώνει νοήματα και συναισθήματα.

Το θέατρο, από την άλλη, με τη μνήμη του σώματος, εντείνει όλες τις αισθήσεις, προκαλώντας τη συναισθηματική συμμετοχή. Αυτή η μέθεξη ενισχύεται με την υγρασία της μουσικής, που δεν συνοδεύει απλώς, αλλά συντελεί στην έκσταση.

Ο Γιώργος Δίπλας με το συνολικό του έργο δικαιώνει αυτές τις σκέψεις μου. Συνδέει και συνδυάζει την παραγωγή δίσκου με τη δημιουργία παράστασης. Εκφράζει τη θεϊκή περιέργεια, η οποία τον βοηθάει να βρίσκει τον χρόνο για να κρυφοδιαβάζει ιστορίες πάθους και παθών, κυρίως μέσα από τον λόγο των αγαπημένων του ποιητών, Ναπολέοντα Λαπαθιώτη, Κώστα Καρυοτάκη και Μαρίας Πολυδούρη, που συνιστούν μια ιδιόμορφη μουσική τριλογία, όπως την αποκαλεί, που την άρχισε το 2010. Η ίδια περιέργεια τον βοηθάει να επινοεί τον χώρο, τον θεατρικό βεβαίως, για να περιεργάζεται όνειρα και σιωπές.

Και στο cd «Υλικά Θεάτρου», και στο νέο έργο του «Μόνο γιατί με αγάπησες» -αφιερωμένο στη μάνα του που έχασε πρόσφατα- ο Γιώργος Δίπλας αποκρυπτογραφεί τα ιερογλυφικά της ψυχής με τον τρυφερό τρόπο της παιδικής απορίας. Ακόμη, δηλαδή, κι αν μάθει ό,τι δεν ήξερε, επιμένει να το χαίρεται σαν άγνωστο, αναζητώντας το με το δικό του πολύχρωμο βλέμμα και με το παράπονο πάντα της επιθυμίας.

Οστόσο, για ένα είναι σίγουρος ο Δίπλας και το υποστηρίζει με αυτοπεποίθηση: ο χρόνος δεν είναι μετρητής ηλικίας, αλλά ποιότητα βιωμάτων, που διαμορφώνει δυναμικά τη μουσική, γλωσσική και θεατρική συμπεριφορά και καθορίζει, γενικότερα, στάσεις ζωής. Στήνοντας διαλόγους οργανικών θεατρικών συνθέσεων με τραγούδια, ερμηνευμένα εξάισια από την ξεχωριστή φωνή της Δώρας Πετρίδη, συγκροτεί τον μυστικό κώδικα της ελευθερίας του. Και νιώθει τυχερός, όπως λέει, που είδε το εφήμερο να γίνεται παντοτινό.

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Η αποθέωση της μανιέρας

Ο μέγας ΥΠΕΡρεαλιστής, ο κορυφαίος ρεαλιστής, έως και νατουραλιστής, όπου χρειαστεί και εξπρεσιονιστής, ο μάστορας της μανιέρας. Φυσικά ντανταϊστής, όταν η τέχνη δεν φέρνει καρβέλια, ενώ προτιμά την Τζοκόντα με μουστάκι, όπως ο Ντι-σάν... Εμπρεσιονιστής οπωσδήποτε, σαν μάστορας του ανεκδιήγητου δημιουργικού αυθορμητισμού και των εντυπώσεων που προκαλούν τα χιλιάδες χρώματα που φέρουν τα μπαλώματα της βράκας του. Μέγας ΡΟΜΑΝΤΙΚΟΣ, ειδικά όταν βλέπει να καθρεφτίζονται τα σκυλόμουτρά του μέσα στο πιάτο της φασολάδας. Εκεί ζει τις 1001 νύχτες. Κι αν η φασολάδα είναι θολή, τότε τον γαργαλάει η αφηρημένη τέχνη και η κοιλιά του παίζει Βάγκνερ. Παραμένει κλασικός λόγω Αριστοφάνη, νεοκλασικός γιατί έστησε την παράγκα του δίπλα στα νεοκλασικά. Φωβιστής λόγω του φόβου που του προξενεί ο Βεληγέκας και των ύπουλων θορύβων που προξενεί η κοιλιά του, μετά τη φασολάδα. Κυβιστής γιατί μετακινείται γύρω από τα αντικείμενα και όλα του φαίνονται ίδια. Κονστρουκτιβιστής γιατί παριστάνει τον μονίμως αφηρημένο, προκειμένου να αποφύγει, σαν τον Διογένη, όλους τους ενοχλητικούς. Φουτουριστής

για να είναι μέσα σε όλα. Ακραίος Μπαουχάους, γιατί δεν πήγε ποτέ στη Βαϊμάρη. Ο κορυφαίος της Ποπ Αρτ της δικής του λαϊκής τέχνης που δεν περιόρισε τη διακρίση ανάμεσα στις έννοιες της εμπορικής και υψηλής τέχνης, αλλά αναγνώρισε ως μόνη τέχνη τη δική του λαϊκή προέλευση. Τσολιάς με χιλιοπαλωμένη, λερή φουστάνελα... Πατριώτης που τίναξε τον πατριωτισμό των σφογγοκωλάριων στον αέρα. Πνευματικός ξάδερφος του Σικελιανού, σταυραδέρφι του Σκαρίμπα και ολοσούμπιτος αδερφός του Βέγγου. Υπερβατικός συμβολιστής γιατί δεν καταλαβαίνει τον όρο. Τρώει-πίνει μέχρι σκασμού και κοιμάται νηστικός κάθε βράδυ, όπως τον κατάντησαν τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα. Προτιμά, από το να σκίζει μνημόνια, να γίνεται σύμβολο αντίστασης κατά του «δούλευε, δούλευε». Δεν δουλεύει για να μην αναγκάζεται να φοροδιαφεύγει.

Καραγκιόζης και νεοελληνική δραματουργία

Όταν στον 20ό αιώνα η τέχνη των σκιών κινεί το ενδιαφέρον του πνευματικού και θεατρικού κόσμου, ο Καραγκιόζης ξεχνά για λίγο το ραχάτι: εξακολουθεί να πρωταγωνιστεί πίσω από τον μπερντέ της συνοικιακής μάντρας, μα παράλληλα εμφανίζεται με σάρκα και οστά στη σκηνή του θεάτρου. Αν στα παραδοσιακά κωμικά σενάρια μια ανάγκη του Πασά αποτελεί συνήθως την αφορμή για κάθε νέα «περιπέτεια» του ξυπόλυτου ήρωα στο πανί, η παρουσία του στη νεοελληνική δραματουργία οφείλεται στην ανάγκη ικανοποίησης αισθητικών και κοινωνικών αιτημάτων, που κάποτε συνδέονται με την αναζήτηση της ελληνικότητας και την ανάδειξη του λαϊκού στοιχείου ως κριτηρίου αυθεντικότητας ή και προϋπόθεσης αποτελεσματικότητας του καλλιτεχνικού δημιουργήματος.

Νεοέλληνες συγγραφείς, ποιητές και κριτικοί –ανάμεσά τους και οι Θ. Ν. Συναδινός, Φώτος Πολίτης, Βασίλης Ρώτας, Γιώργος Θέμελης και Γιώργος Σκούρτης– οραματίζονται μια νέα, ενσάρκωμένη από ηθοποιούς, εκδοχή του λαϊκού τύπου και παραδίδουν έργα σατιρικού σχολιασμού της επικαιρότητας, κοινωνικού, πολιτικού ή και υπαρξιακού προβληματισμού • κείμενα σύντομα ή εκτενή • κείμενα, όπου η σύζευξη παραδοσιακών και νεωτερικών στοιχείων –όπου επιτυγχάνεται– μαρτυρά τις ανανεωτικές προθέσεις.

Διανύοντας τη δεύτερη δεκαετία του 21ού αιώνα και ενώ το εγχείρημα της μεταφοράς του Καραγκιόζη στο παλκοσένικο αξιολογείται ακόμα, δεν μπορεί παρά να χαιρετήσει κανείς με θαυμασμό τον μακρυχέρη ήρωα που δηλώνει πεισματικά παρών στο σύγχρονο θεατρικό τοπίο.

Ελένη Τζαβολάκη

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Νίκος Καββαδίας από το Εθνικό Θέατρο

«Τραβέρσο» με τον Νίκο Καββαδία

Το Εθνικό Θέατρο σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Εκδοτών Βιβλίου στο πλαίσιο του κεντρικού αφιερώματος «Μελοποιημένη ποίηση» παρουσιάζει ένα μουσικό αναλόγιο ειδικά σχεδιασμένο για το 47ο Φεστιβάλ Βιβλίου στο Ζάππειο.

«Τραβέρσο» είναι λέξη δανεισμένη από τα ιταλικά (traversa) που σημαίνει κάθε μια από τις μικρές δοκούς πάνω στις οποίες στηρίζονται οι σιδηροτροχιές. Στη ναυτική διάλεκτο «τραβερωτώνω» σημαίνει ότι λόγω σφοδρής κακοκαιρίας στρέφεται το πλοίο να σταθεί τραβέρσο, δηλαδή να δέχεται τον άνεμο καθώς και το κύμα σχεδόν κατάπλωρα, ενώ παράλληλα ελαττώνονται οι στροφές της μηχανής του πλοίου -η ταχύτητα του πλοίου μειώνεται στο ελάχιστο. Σ' αυτή τη θέση το πλοίο παραμένει μέχρι να περάσει η θύελλα.

Είναι μια αναμέτρηση με τη θάλασσα και τον άνεμο.

Κείμενα: Νίκος Καββαδίας, Μάρκος Δεληγιάννης

Σκηνοθετική Επιμέλεια: Στρατής Πανούριος

Μουσική: Αλέξης Κωτσόπουλος

Συμμετέχουν οι ηθοποιοί: Στάθης Κόικας, Στρατής Πανούριος,

Τζένη Παρασκευαΐδου, Δήμητρα Χαριτοπούλου

Γιάννης Ρίτσος – Χρήστος Λεοντής: Η καρποφορία μιας γνωριμιάς

Ο Χρήστος Λεοντής γνωρίστηκε με τον Γιάννη Ρίτσο αμέσως μετά την πρώτη του συναυλία την οποία πραγματοποίησε από κοινού με τον Μάνο Λοΐζο την άνοιξη του 1963 στο Ακροπόλ. Ο ήδη καταξιωμένος ποιητής έσπευσε να συγχαρεί τον πρωτοεμφανιζόμενο τραγουδοποιό μετά τη συναυλία. Η γνωριμία τους

δεν έμεινε στη θερμή χειραψία και τα θερμά λόγια που αντάλλαξαν τότε, αλλά καρποφόρησε, έστω και αργότερα δυο σημαντικά μουσικοποιητικά έργα: Το Καπνισμένο τσουκάλι (σύνθεση 1973, δισκογράφηση 1975), και το Πρωινό άστρο (σύνθεση 2009, δισκογράφηση 2011). Και τα δυο έχουν καταγραφεί στην ιστορία της σύγχρονης ελληνικής μουσικής ως δυο ευτυχισμένες στιγμές που προέκυψαν από την ευφάνταστη επεξεργασία του λόγου ενός ποιητή από έναν συνθέτη-τραγουδοποιό.

Επικό το πρώτο, με έντονα πολιτικοκοινωνικά μηνύματα – ο ποιητής άρχισε να το γράφει τον Δεκέμβρη του 1948 εκτοπισμένος στη Λήμνο – διακατέχεται από έντονα αισθήματα ενότητας και αδελφосύνης «Γιατί εμείς δεν τραγουδάμε για να ξεχωρίσουμε, αδελφέ μου, από τον κόσμο. Εμείς τραγουδάμε για να σμίξουμε τον κόσμο», λυρικό και τρυφερό το δεύτερο – ο ποιητής το έγραψε το 1955 για τη νεογέννητη μοναχοκόρη του Έρν – είναι ένας ύμνος πατρικής αγάπης που θέλει να γίνει τραγούδι «Το παιδί μου κοιμήθηκε κι εγώ τραγουδάω...» Τα ποιητικά αυτά κείμενα του Γιάννη Ρίτσου ευτύχησαν και στη μελοποίησή τους, ευτύχησαν και στις ερμηνείες τους: Νίκος Ξυλούρης και Τάνια Τσανακλίδου στο Καπνισμένο τσουκάλι, Παντελής Θεοχαρίδης στο Πρωινό Άστρο. Για τους λόγους αυτούς τραγουδιούνται και θα συνεχίσουν να τραγουδιούνται...

*Γιώργος Β. Μονεμβασίτης
Κριτικός και Ιστορικός Μουσικής*

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Ο Κ. Χ. Μύρης και οι μελοποιήσεις των ποιημάτων του

Ο εύφορος ποιητικός λόγος του Κώστα Γεωργουσόπουλου προκάλεσε το ενδιαφέρον ικανού αριθμού συνθετών-τραγουδοποιών.

Το σύγχρονο Ελληνικό Τραγούδι κοσμείται από τραγούδια διαχρονικά που γεννήθηκαν από το σμίξιμο του λόγου του με τη μουσική.

Κορύφωμα της διαδρομής αυτής αποτελεί το Μουσικό Τρίπτυχο Χρονικό-Ιθαγένεια-Μεγάλη Αγρυπνία, που άνθισε, από το 1967 έως το 1972, από τον ποιητικό λόγο του Κ. Χ. Μύρη. Σε αυτό θα εστιάσει στην ομιλία του ο κριτικός και ιστορικός μουσικής Γιώργος Β.

Μονεμβασίτης, χωρίς να παραβλέψει και τις άλλες μικρές κατακτήσεις, τραγούδια καθημερινά και άμεσα, που φέρουν την υπογραφή ενός αδιαπραγμάτευτα σπουδαίου πνευματικού ανθρώπου.

*Γιώργος Β. Μονεμβασίτης
Κριτικός και Ιστορικός Μουσικής*

Ο Σεφέρης του Θεοδωράκη

Κάθε φορά που το Γένος των Ελλήνων βρέθηκε στα «στενά», πολιορκημένο από εχθρούς ή από εξομώτες, συσπειρώθηκε και ξεπέρασε τις εγγενείς εκ των πραγμάτων αντιθέσεις, κυρίως ταξικές. Εξάλλου, ο Μαρξ μεγαλοαστός ήταν και συχνά πολλοί επαναστάτες (π.χ., ο Τσε Γκουεβέρα) προέρχονται από αστικές οικογένειες. Είναι, λοιπόν, ιστορικά νόμιμο και ηθικά απαιτητό, όταν δοκιμάζεται η Ελευθερία και ταπεινώνονται άνθρωποι που, ανεξαρτήτως ταξικής προέλευσης, διεκδικούν το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των ιδεών, να συσπειρώνονται και να παλεύουν για τα ιδεώδη της ανθρωπιάς και της δημιουργικής, αδέσμευτης έκφρασης.

Ο Μίκης Θεοδωράκης, μέσα από τη φυλακή, σε δύστοκους καιρούς ανελευθερίας, κατέφυγε στο έργο ενός μείζονος ποιητή με αστική προέλευση και φιλελεύθερη δημοκρατική συνείδηση. Μέσα στο γενικότερο σχέδιο του συνθέτη να φτάσει η μεγάλη ποίηση στις μεγάλες λαϊκές μάζες που τη στερήθηκαν, λόγω μιας μίζερης εκπαίδευσης.

Ως εκ τούτου, ο Θεοδωράκης, μέσω της μελοποιημένης ποίησης του Σεφέρη, λειτουργεί ως πατέρας του Γένους, «διαφωτιστής» και πνευματικός ακτιβιστής. _

*Κώστας Γεωργουσόπουλος
Ιούλιος 2018*

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Ο συνθέτης Γιώργος Ανδρέου και οι προσεγγίσεις του στη μελοποιημένη ποίηση - το ποίημα και ο στίχος τραγουδιού - ένας διάλογος ουσίας και βάθους

Αγαπητοί φίλοι,

Όλα ξεκίνησαν από τη στιγμή που ο Στίχος και η Νότα υπέπεσαν στο αμάρτημα του χωρισμού. Θέλησαν να υπάρξουν αυτόνομα. Αυτή η προπατορική απερισκεψία στάθηκε η αιτία να αποκοπούν από τον παράδεισο της Συμπαντικής Αρμονίας. Από τότε η Ποίηση και η Μουσική, η καθεμία για λογαριασμό της, δημιούργησαν τη δική τους ιστορία και διαμόρφωσαν τα δικά τους χαρακτηριστικά. Δεν ξέχασαν, όμως, ποτέ την κοινή καταγωγή τους. Γι' αυτό οι λέξεις περπατούν στο ποίημα ρυθμικά και είναι πάντα έτοιμες για πτήση, όπως και οι νότες συγκρατούν στη μελωδία τη σιωπή ανοιχτή διαρκώς στα νοήματα.

Η μελοποίηση, συνεπώς, της ποίησης είναι ένας νόστος. Επενδύοντας ο συνθέτης μουσικά τους στίχους ενός ποιήματος, προσπαθεί να δώσει στον ήχο και στον λόγο την ευκαιρία να συνυπάρξουν. Σαν άλλος μύστης, ο συνθέτης οιστρηλατείται από την ανάμνηση της αρχέγονης ενότητας και δοκιμάζεται στην πρωταρχική δυνατότητα του ανθρώπου να συντονίζεται με τον ρυθμό του κόσμου.

Ο Γιώργος Ανδρέου αναζητεί και βρίσκει πολλούς τρόπους έκφρασης: Γράφει μουσική και στίχους για τραγούδια. Συνθέτει το μυθιστόρημα «Δαίμονας ξένος». Παλεύει, γράφοντας ποίηση -τον εξαίσιο «Απερίσκεπτο πλοηγό»-, να δαμάσει πάθη και όνειρα. Και στο βάθος της συνειδησής του εκείνο που τον βασανίζει αλλά και τον λυτρώνει είναι η γλώσσα, στη ρητή της εκδοχή που είναι οι λέξεις και στην άρρητη εκδοχή της που είναι ο ήχος και η σιωπή, δηλαδή η μουσική της.

Ο Γιώργος Ανδρέου είναι ο συνθέτης που, με την τόλμη του ανιχνευτή πολύτιμων στιγμών ευαισθησίας, συλλαμβάνει την ελευθερία, την αγάπη και την ευθύνη ως αξίες ήθους, και την ελληνικότητα ως καημός και αγωνία. Και γι' αυτό «είναι παιδί της ιδέας διασύνδεσης του λαϊκού και του ακαδημαϊκού στοιχείου της μουσικής και του λόγου», όπως ο ίδιος καταθέτει σε συνέντευξή του.

Για τον Γιώργο Ανδρέου ποίηση είναι ο τρόπος να ζεις όχι με τις λέξεις αλλά μέσα στις λέξεις. Δηλαδή, να μην καταλαβαίνεις μόνο αυτό που λένε, αλλά να αισθάνεσαι αυτά που είναι: εικόνες, επιθυμίες, όνειρα, συναντήσεις, χαρές και πόνοι, φόβοι και ελπίδες, όλα σε φυσική αταξία που εκπλήσσει. Ή αλλιώς να μετέχεις σ' έναν κόσμο που διαρκώς γεννιέται και ταυτόχρονα τον δημιουργεί, αποκτώντας ο ίδιος υπόσταση και ρόλο. Κι από την άλλη, μουσική είναι ο τρόπος να ζεις τον παλμό των πραγμάτων και των αισθημάτων σε συνθήκη φωνήεσας σιωπής. Γι' αυτό, ποίηση και μουσική συναντιώνονται στο άρρηκτο και συμπορεύονται στη συγκίνηση.

Είναι μεγάλη χαρά και μαζί ιδιαίτερη τιμή να έχω συνεργαστεί με τον εξαιρετικό συνθέτη και σπάνιο πνευματικό άνθρωπο Γιώργο Ανδρέου.

Φίλε Γιώργο, σ' ευχαριστώ για τα ακριβά δώρα σου και σ' αγαπώ.

Διονύσης Καρατζάς

Το Θέατρο Τέχνης, ο Κάρολος Κουν και ο Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα

Η αναγεννητική ορμή, με την οποία εισέβαλε ο Κάρολος Κουν στη νεοελληνική σκηνή, έχει λάβει τη μορφή ιστορικού και ολιστικού καλλιτεχνικού φαινομένου. Η αειφόρος ανατροπή, που σήμανε η παρουσία του στο σύγχρονο θέατρο, συνδέθηκε με τολμηρές, οραματικές προθέσεις έναντι των υπάρχοντων -τότε- θεατρικών, κρατικών και άλλων επαγγελματικών δομών. Μέσα σε ιδιαίτερα αντίξοες συνθήκες, οι βραχύβιες προσπάθειες δημιουργίας ενός ιδιαίτερου χώρου και θεσμού έκφρασης -με τη Λαϊκή Σκηνή (1933-36) και τον Θεατρικό Όμιλο Κουν (1939)- τελικά ευοδώθηκαν και σφραγίστηκαν με την ίδρυση του Θεάτρου Τέχνης το 1942.

Η ζωογόνος διαδρομή του Καρόλου Κουν στο Θέατρο Τέχνης ορίστηκε από πρωτοποριακές, πρωτοφανείς τομές στη δημιουργία και λειτουργία του θεάτρου στον τόπο μας, προσφέροντας μια πραγματοποιημένη επανάσταση στη σκηνική αισθητική αντίληψη: περί του σκηνοθετικού τρόπου, της σύνθετης ερευνητικής λειτουργίας, του σκηνικού χώρου, της ανατρεπτικής υποκριτικής απόδοσης, της καίριας συμβολής των συντελεστικών τεχνών (συγγραφή, μετάφραση, εικαστικά, μουσική, χορός), καταλήγοντας σε μια εντελώς ανανεωμένη και διευρυμένη σχέση του θεάτρου με το Κοινό.

Το επίτευγμα του δημιουργού προϋπέθετε τη διερεύνηση του εγχώριου, αλλά και του διεθνούς θεατρικού τοπίου. Στηρίχθηκε στην ισόρροπα αφομοιωμένη και σοφά συσσωματωμένη αντίληψη: παράδοσης - συγχρονίας - διαχρονίας. Το όραμά του ολοκληρώθηκε μέσα από την ιδιοφυή καλλιτεχνική εφόρμησή του, τη γνώση, τη μελέτη, την πίστη, την έμπνευση, την αφοσίωση, την ευαισθησία, τη συνθετική αναζήτηση, τη συνειδητή μέθεξη των εκλεκτών συνεργατών του, τη συνοχή, τον συντονισμό, την άοκνη εργατικότητα, τη δυναμική συσπείρωση, την ενθάρρυνση και αξιοποίηση του πνευματικού και καλλιτεχνικού κόσμου, την ευκρίνεια του αισθητικού στόχου και τέλος από την «μετάληψη» της κοινότητας - τη βιωματική ευφορία του Κοινού του.

Η μέγιστη προσφορά του Καρόλου Κουν και του Θεάτρου Τέχνης δεν μπορεί να αποτιμηθεί εδώ, παρά μόνον εν μέρει και επιγραμματικά: Ανάμεσα σε πολλές

47ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ 31 Αυγούστου έως 16 Σεπτεμβρίου 2018

Άλλες θεωρήσεις, διαπιστώνεται η εξέχουσα και τελέσφορη προσπάθεια επαφής του κοινού με το σύγχρονο διεθνές ρεπερτόριο, η επανατοποθέτηση του κλασικού δράματος, ελληνικού και ξένου σε πλήρως ανανεωμένες και μοναδικές σκηνικές αποδώσεις, η τυπική και άτυπη επιρροή και διάχυση της διάνοιας του Καρόλου Κουν σε πλείστες εκφάνσεις της σύγχρονης ελληνικής σκηνής.

Σημαντικό μέρος της προσφοράς του Κουν κατέχει η παρουσίαση, με το Θέατρο Τέχνης, πλείστων νεώτερων δραματουργών από τη διεθνή σκηνή. Ο Κάρολος Κουν σύστησε στο ελληνικό κοινό τον Μπρεχτ, τον Ουίλιαμς, τον Ινγκ, τον Άλμπυ, τον Βαν Ίταλυ κ.α. Το Θέατρο Τέχνης ανοίγει αποφασιστικά τους δρόμους του θεάτρου του Παραλόγου με πρώτες παραστάσεις των Μπέκετ, Ιονέσκο, Ζενέ, Πίντερ, Αρραμπάλ, Γκομπρόβιτς, Βιτράκ κ.α. ενώ διευρύνει το μοντέρνο θέατρο με Βάις, Φρις, Φο, Μποντ, Έρντμαν, Στράους, Ρουζέβιτς, Ίβσικ κ.α.

Η παρουσίαση των σημαντικών αυτών σύγχρονων συγγραφέων συνέβαλε αποφασιστικά στην εμφάνιση νέων ελλήνων συγγραφέων, που μαθήτευσαν ως θεατές στις παραστάσεις αυτές του Θεάτρου Τέχνης. Ακόμα σημαντικότερη ήταν η ευκαιρία που έδωσε ο Κουν σ' αυτούς τους συγγραφείς να δοκιμαστούν από σκηνής στο Υπόγειο του Θεάτρου Τέχνης.

Πρώτος ο Κάρολος Κουν παρουσίασε στη χώρα μας τον Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα το 1948, με το έργο *Ματωμένος Γάμος*, με συνεργάτες τον Γιάννη Τσαρούχη στα σκηνικά και τον Μάνο Χατζιδάκι στη μουσική. Το έργο ανεβάζει ξανά στο Υπόγειο το 1955. Το 1959 ανεβάζει το *Ο Περλιμπλίν και η Μπελίσα*, πάλι με μουσική του Μάνου Χατζιδάκι και σκηνικά του Γιώργου Βακαλό.

Το Θέατρο Τέχνης, ακολουθώντας το πνεύμα του δασκάλου, επιδιώκει και συνεχίζει να αναζητά σύγχρονες θεατρικές φωνές από το διεθνές ρεπερτόριο και παράλληλα να φιλοξενεί νεώτερους έλληνες συγγραφείς στις δύο σκηνές του.

Το θέατρο της Λούλας Αναγνωστάκη και η ποίηση του Μανόλη Αναγνωστάκη: η άλλη όψη του ρεαλισμού

Το ΚΘΒΕ τιμώντας εν πρώτοις τη Λούλα Αναγνωστάκη, τη σπουδαία αυτή καλλιτέχνη που μας άφησε ακριβώς πριν από ένα χρόνο, προετοίμασε ένα μικρό πρόγραμμα-αφιέρωμα με επιλεγμένα αποσπάσματα από ορισμένα έργα της, τα οποία θα διαβάσουν ηθοποιοί του ΚΘΒΕ, μαζί με επιλεγμένα και απόλυτα ταιριαστά ποιήματα από το έργο του αδερφού της, θέλοντας με αυτό τον τρόπο να δείξει πώς δυο ευαίσθητες φωνές από τη Θεσσαλονίκη, αφήνουν τον κόσμο να δυιλιστεί μέσα από τα προσωπικά τους φίλτρα για να πάρει τη μορφή που ξέρουμε.

Δυο καλλιτέχνες με βαθιά έγνοια για την Ελλάδα και τον άνθρωπο. Δυο καλλιτέχνες που άγγιξαν την πολιτική, αλλά πιο πολύ άγγιξαν την υπαρξιακή αγωνία του Ανθρώπου να αυτό-οριστεί. Τα πλάσματα της φαντασίας τους προσδοκούν, αναμένουν, ταραζονται, ερωτεύονται, χάνουν και χάνονται, διαψεύδουν και διαψεύδονται, ματαιώνουν και ματαιώνονται. Η ελπίδα και η απογοήτευση, η νίκη και η ήττα, η γραφή και η διαγραφή, το όνειρο και ο εφιάλτης, το θέατρο της ζωής και το θέατρο του νου πλέκονται επιδέξια και εμπλέκονται αγωνιωδώς σε μια οδύσσεια αναζήτησης σταθερών σημείων αναφοράς που θα δώσουν νόημα στην αναμονή και τα όνειρα.

Στο θέατρο της Λούλας Αναγνωστάκη ο υπαρξισμός συναντά το παράλογο, το παράλογο συναντά την ελληνική ιστορία και η ελληνική ιστορία συναντά τον νεοέλληνα της διπλανής πόρτας, που παλεύει με τους δαίμονες του, που αναζητεί να βρει μια πόρτα εξόδου από την προσωπική (και εθνική) του ιστορία. Όπως ένας γιατρός ακτινογραφεί με ακρίβεια το πάσχον σώμα, η Λούλα ακτινογραφεί την ανατομία συναισθημάτων και σχέσεων για να αποκαλύψει την άλλη όψη του ρεαλισμού. Από την άλλη, ο ακτινολόγος στο επάγγελμα αδερφός της μας λέει: «Γυρεύω ένα τίποτα για να πιστέψω πολύ και να πεθάνω [...]». Αυτό θέλουν και οι ήρωες της Λούλας Αναγνωστάκη. Ένα καλό λόγο να συνεχίσουν να ζουν. Και ιδού η απορία εκφρασμένη πάλι από τον αδερφό της στον στίχο: «το θέμα είναι τώρα τι λες». Ακριβώς, αυτό: τι λες;

Σάββας Πατσαλίδης

ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εκδόσεις

Εκθέσεις

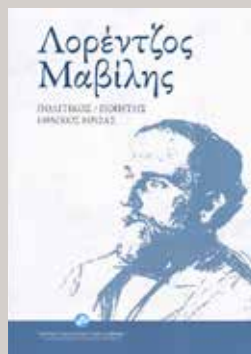
Εκδηλώσεις

Εκπαιδευτικά
προγράμματα

<http://foundation.parliament.gr>
www.facebook.com/idrimavoulis

CITY OF ATHENS

Athens 2018
World
Book
Capital

23.04.18 - 22.04.19

Αθήνα 2018 Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου Δήμος Αθηναίων

/αναγνώσεις\
\εκθέσεις/
/το βιβλίο και οι τέχνες\
\φεστιβάλ /εκδηλώσεις/
/συνέδρια & ομιλίες\
\Έλληνες και ξένοι συγγραφείς/
/εκπαιδευτικές δραστηριότητες\
/readings/
/exhibitions/
/books and the arts/
/festivals/events/
/conferences & talks/
/writers from around the world/
/educational activities/

Athens is reading **books in the city**
η πόλη διαβάζει **βιβλία παντού**

www.athens2018.gr [athens2018worldbookcapital](https://www.instagram.com/athens2018worldbookcapital)

#ipolidiavazei #athens2018 #viviapantou

www.ert.gr

NEW MEDIA

μαζί...
και στον
πολιτισμό

ΕΘΝΙΚΟΘΕΑΤΡΟ

Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης Μολιέρος, Σαίξπηρ, Γκαίτε ...στο περίπτερο του Εθνικού Θεάτρου

Λευκώματα, προγράμματα, αφίσες
από ιστορικές παραστάσεις,
αλλά και αναμνηστικά αντικείμενα
εμπνευσμένα από τον κόσμο του θεάτρου.

Αναζητήστε τα στο Πωλητήριο
του Εθνικού Θεάτρου στο Φεστιβάλ Βιβλίου.

Ευριπίδη Ορέστης

Μετάφραση: Γιώργος Μπλάνας
Σκηνοθεσία: Γιάννης Αναστασάκης

Σκηνικά-Κοστούμια: Γιάννης Θαβώρης / Μουσική: Μπάμπης Παπαδόπουλος / Κίνηση: Αλέξης Τσιάμογλου / Φωτισμοί: Λευτέρης Παυλόπουλος / Μουσική διδασκαλία: Νίκος Βουδούρης
Βοηθός σκηνοθέτη: Σαμψών Φύτρος / Βοηθός σκηνογράφου: Ελίνα Ευταξία / Φωτογράφιση παράστασης: Τάσος Θιώμογλου / Οργάνωση παραγωγής: Marleen Verschuuren.

Διανομή (με αλφαβητική σειρά):

Ιωάννα Κολλιπούλου: Ηλέκτρα / Δάφνη Λαμπρόγιαννη: Ελένη / Νικόλας Μαραγκόπουλος: Αγγελιοφόρος / Δημήτρης Μορφακίδης: Πυλάδης / Δημοσθένης Παπαδόπουλος: Απόλλωνας
Μαριάννα Πουρέγκα: Ερμιόνη / Κώστας Σαντάς: Τυνδάρειος / Χρήστος Στέργιουλου: Τρώας / Χριστόδουλος Στυλιανού: Μενέλαος / Χρίστος Στυλιανού: Ορέστης.

Χορός: Ελευθερία Αγγελίτσα, Μομύ Βλάχου, Στελλίνα Βογιατζή, Αναστασία Εξηναβαλεώνη, Παυλίνα Ζάχρα, Μαρία Κωνσταντά, Χριστίνα-Άρτεμις Παπατριανταφύλλου, Μαρία Πετεβή,
Ελίνα Ρίζου, Εύη Σαρμή, Χριστίνα Χριστοδούλου, Στέλλα Ψαρουδάκη.

31/8 Παπάγου
Κηποθέατρο

2/9 Βύρωνας
Θέατρο Βράχων
«Μελίνα Μερκούρη»

5/9 Ηλιούπολη
Θέατρο Άλσους
«Δημήτρης Κιντής»

7/9 Γαλάτσι
Θέατρο Άλσους
Βείκου

1942

ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΚΟΥΝ

2018

theatro-technis.gr

theatro-tecanis.edu.gr

4-14
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
OCTOBRE
2018

Μηνς του '68
50 χρόνια μετά
ΜΑΙ '68
50 ans après

ΤΟ
ΜΙΚΡΟ
ΠΑΡΙΣΙ
ΟΝ
ΑΘΗΝΩΝ

Petit Paris d'Athènes

ΜΟΥΣΙΚΗ/ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ/ΘΕΑΤΡΟ/ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΡΟΜΟΥ/ΔΙΑΛΛΕΞΕΙΣ/
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ/ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

CONCERTS/EXPOSITIONS ET PERFORMANCES ARTISTIQUES/THÉÂTRE/THÉÂTRE DE RUE/
RENDEZ VOUS SOCIAUX/JEU

www.mikroparisi.com info@mikroparisi.com

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ORGANISATION

ATHENSARTNETWORK
ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΛΙΣΤΕΡΟ ΚΙΝΗΜΑ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ SOUS L'ÉGIDE

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ PARTENAIRES

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ AVEC LE SOUTIEN

INSTITUT
FRANÇAIS